

Řešení nedobytných pohledávek ve společnosti KRIST-MKD spol. s r. o. z pohledu právního, daňového a účetního

Veronika Kristová

Bakalářská práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Kristová**
Osobní číslo: **M14034**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Řešení nedobytných pohledávek ve společnosti KRIST-MKD spol. s r.o. z pohledu právního, daňového a účetního**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a vyhodnoťte teoretické poznatky týkající se řešení nedobytných pohledávek.

II. Praktická část

- Analyzujte stav pohledávek ve společnosti KRIST-MKD spol. s r.o.
- Provedte rozbor řešení nedobytných pohledávek z hlediska právního, daňového a účetního ve vybrané firmě.
- Zhodnoťte provedenou analýzu a navrhněte postup pro zlepšení řešení nedobytných pohledávek.

Závěr

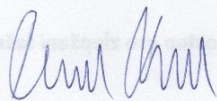
Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

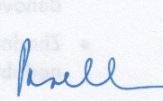
BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOŽŇÁKOVÁ. Pohledávky: právně, daňově, účetně. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2007, 135 s. ISBN 978-80-247-1816-3.
BOKŠOVÁ, Jiřina. Účetní výkazy pod lupou. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2013, 512 s. ISBN 978-80-247-921-2.
KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 240 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
SALEK, John G. Accounts receivable management best practices. Hoboken, N. J.: John Wiley, c2005, 224 s. ISBN 04-717-1654-5.
VOŽŇÁKOVÁ, Iveta. Efektivní řízení pohledávek. 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 124 s. ISBN 80-247-0770-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zuzana Crhová**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **15. prosince 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2017**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

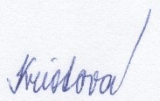
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.5.2017

Jméno a příjmení: VERONIKA KRISTOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na řešení nedobytných pohledávek ve společnosti KRIST-MKD spol. s r. o. Zaměřuje se na dopady těchto pohledávek v oblasti účetnictví, daní, ale i na řešení z právního hlediska. V teoretické části jsou definovány pohledávky a způsoby ocenění. Dále se práce zabývá řešením nedobytných pohledávek mimosoudní a soudní cestou. Práce zahrnuje mimo jiné zobrazení pohledávek po splatnosti do účetnictví a zásah do oblasti daní. V praktické části je provedena analýza pohledávek sledované společnosti, majetkové a finanční struktury. Následně jsou uvedeny konkrétní příklady řešení nedobytných pohledávek. V závěru jsou navržena možná řešení a doporučení na zlepšení stávajícího stavu pohledávek.

Klíčová slova: Pohledávka, odpis pohledávky, opravné položky k pohledávkám, insolvenční řízení, exekuční řízení.

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the solving irrecoverable receivables in the company of KRIST-MKD inc. It focuses on the impacts of these receivables on the accounting, taxation, but also on the legal solving. Firstly, receivables and their measurement are defined in the theoretical part. Next, thesis deals with out-of-court solving or judicial solving of irrecoverable receivables. The overdue receivables are show from the accounting and tax point of view. In the practical part, the analysis of receivables of chosen company is provided. Furthermore, financial and property structure is analysed. Solving of irrecoverable receivables and specific exaples of these receivables in the chosen company are stated. Finally, there are possible suggestions or proposals to improving the current situation.

Keywords: Receivable, Depreciation of Receivables, Impairment Loss, Insolvency Proceeding, Enforcement Proceeding.

„Mistrem je ten, kdo vstane, když už nemůže“.

Děkuji své vedoucí bakalářské práce paní Ing. Zuzaně Crhové za odborné vedení, praktické rady a vstřícný přístup při zpracovávání mé práce.

Také bych chtěla velmi poděkovat paní Jarmile Půčkové, účetní společnosti, se kterou jsem spolupracovala při zpracování praktické části bakalářské práce. Chtěla bych jí velmi poděkovat za přívětivý přístup a ochotu při spolupráci, ale také za její trpělivost a srozumitelné vysvětlení problematiky.

Velké poděkování patří mé nejbližší rodině, která mě vždy podporovala v průběhu celého studia, ale také při zpracování bakalářské práce. S jejich podporou jsem se vždy snažila jít dál a pokračovat, i když už nebyly síly.

„Nemůžeš? Přidej!“ (Emil Zátopek) – mé životní krédo, stejně jako pana Zátopka.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA POHLEDÁVKY	13
1.1 VZNIK POHLEDÁVKY	14
1.2 ČLENĚNÍ POHLEDÁVEK.....	14
1.2.1 Dle schopnosti dlužníka splatit dluh	14
1.2.2 Pro účely účetního a daňového nakládání	15
1.3 OCEŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK	15
1.3.1 Jmenovitá hodnota.....	16
1.3.2 Pořizovací cena	16
1.3.3 Reálná hodnota.....	16
1.3.4 Historická cena.....	16
1.3.5 Cizí měna.....	16
1.4 ZÁNİK POHLEDÁVKY	17
1.4.1 Zápočet pohledávek.....	17
1.5 PROMLČENÍ POHLEDÁVKY A PREKLUZE.....	18
1.5.1 Promlčení pohledávek	18
1.5.2 Prekluze.....	18
2 ŘÍZENÍ POHLEDÁVEK	19
2.1 HODNOCENÍ BONITY ODBĚRATELŮ	19
2.1.1 Informace	19
2.1.2 Rozdělení odběratelů do skupin podle bonity	19
2.2 ZAJIŠTĚNÍ POHLEDÁVKY.....	21
2.2.1 Smlouva.....	21
2.2.2 Záloha.....	21
2.2.3 Pojištění.....	21
2.2.4 Zástavní právo	21
2.2.5 Ručení.....	22
2.2.6 Bankovní záruka.....	22
2.2.7 Smluvní pokuta	23
2.2.8 Postoupení pohledávek.....	23
3 ANALÝZA SPOLEČNOSTI A POHLEDÁVEK POMOCÍ NĚKTERÝCH UKAZATELŮ	24
3.1 HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA	24
3.1.1 Horizontální analýza	24
3.1.2 Vertikální analýza	24
3.2 UKAZATELE AKTIVITY.....	24
4 PRÁVNÍ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI MIMOSOUDNÍ CESTOU	26

4.1	UZNÁNÍ ZÁVAZKU	26
4.2	NOTÁŘSKÝ ZÁPIS	26
4.3	ROZHODČÍ ŘÍZENÍ.....	27
4.3.1	Rozhodčí řízení institucionální.....	27
4.3.2	Rozhodčí řízení ad hoc.....	28
4.4	MEDIAČNÍ ŘÍZENÍ	28
5	PRÁVNÍ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI SOUDNÍ CESTOU.....	29
5.1	SOUDNÍ ŘÍZENÍ	29
5.1.1	Platební rozkaz	29
5.2	EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ.....	30
5.2.1	Exekuční titul	31
5.3	INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	31
5.3.1	Způsoby řešení úpadku.....	33
5.3.1.1	Konkurs.....	33
5.3.1.2	Reorganizace.....	34
5.3.1.3	Oddlužení.....	34
6	DAŇOVÉ A ÚČETNÍ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI.....	35
6.1	ZÁKAZ KOMPENZACE	35
6.2	OPRAVNÉ POLOŽKY K POHLEDÁVKÁM	35
6.2.1	Účetní opravné položky k pohledávkám po lhůtě splatnosti.....	35
6.2.2	Zákonné opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení.....	36
6.2.3	Zákonné opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31.12. 1994.....	36
6.2.3.1	Pohledávky vzniklé do 31.12. 2013.....	37
6.2.3.2	Pohledávky vzniklé od 1.1. 2014.....	37
6.2.4	Zákonné opravné položky k „drobným“ pohledávkám.....	37
6.3	ODPIS POHLEDÁVEK	38
6.3.1	Jednorázový daňový odpis	38
6.3.2	Účetní odpis pohledávky.....	38
6.3.3	Odpis cizoměnových pohledávek.....	39
6.4	PROMLČENÍ POHLEDÁVKY.....	39
6.5	ZÁPOČET POHLEDÁVEK	39
II	PRAKTICKÁ ČÁST	40
7	PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI KRIST-MKD SPOL. S R. O.....	41
7.1	CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI.....	41
7.1.1	Charakteristika společnosti dle zápisu veřejném rejstříku	41
7.2	MAJETKOVÁ A FINANČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI	42
8	ANALÝZA POHLEDÁVEK.....	45
8.1	ZACHYCENÍ POHLEDÁVEK V ROZVAZE	45
8.2	POHLEDÁVKY PO SPLATNOSTI	46
8.2.1	Vývoj pohledávek po splatnosti	47
9	ŘEŠENÍ KONKRÉTNÍCH PŘÍKLADŮ POHLEDÁVEK PO	

SPLATNOSTI.....	51
9.1 POHLEDÁVKY PO SPLATNOSTI ZA SPOLEČNOSTÍ D.....	51
9.2 POHLEDÁVKY PO SPLATNOSTI ZA SPOLEČNOSTÍ S	54
9.3 POHLEDÁVKY PO SPLATNOSTI ZA SPOLEČNOSTÍ T	57
10 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ DOSAVADNÍHO STAVU.....	63
10.1 NÁVRH NA KONTROLU KLIENTŮ A JEJICH HODNOCENÍ.....	63
10.2 NÁVRH NA ZAJIŠTĚNÍ NEDOBYTNÝCH POHLEDÁVEK	63
10.3 MOŽNÁ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI	64
ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
SEZNAM OBRÁZKŮ	72
SEZNAM TABULEK.....	73

ÚVOD

V dnešní době jsou pohledávky velkou součástí podnikání každé firmy. Všechny společnosti v rámci své činnosti vytváří pohledávky. Proto je možné, že některé z pohledávek se stanou nedobytnými. Tento fakt pro firmu, která je v postavení dlužníka, představuje odložení platby. Dlouholeté vztahy mezi věřitelem a dlužníkem, které se jimi staly díky nedobytným pohledávkám, musí být po určité době ukončeny. Nepříliš častý způsob ukončení těchto vztahů je jejich úhradou. Ne vždy je pohledávka plně uhrazena, spíše jen z části. Každý podnik k řízení pohledávek přistupuje jiným způsobem a jiným způsobem se proti neplatičům chrání. Podle toho, jakou činností se podnik zabývá, jsou pro něj pohledávky významné.

Nedobytné pohledávky mohou narušit běh podniku. Pohledávky hrazené v pozdějším termínu nebo ty, které nejsou uhrazeny vůbec a řeší se řadu let, mohou prodloužit dobu obratu pohledávek. Tato doba může být v součtu delší než doba obratu závazků, což je pro firmu nevýhodné. Důležité je pro podnik, aby se proti neplatičům chránil a prověřoval své zákazníky, jinak by se společnost mohla do úpadku dostat i sama. Ne všichni zákazníci jsou věrohodní.

Práce je zaměřena na téma řešení nedobytných pohledávek v oblasti právní, daňové a účetní.

Teoretická část bude zaměřena na obecné pojmy týkající se pohledávek. Dále budou představeny možné volby zajištění proti těmto pohledávkám, možnosti řešení nedobytných pohledávek pomocí soudních a mimosoudních řízení. Následně tato část bude řešit dopad pohledávek po splatnosti do oblasti daní a promítnutí do účetnictví.

Praktická část bude řešit pohledávky po splatnosti společnosti zabývající se mezinárodní kamionovou dopravou. Bude provedena analýza majetkové a finanční struktury sledované společnosti, následně analýza pohledávek po splatnosti. Také bude proveden rozbor řešení konkrétních příkladů nedobytných pohledávek.

Na základě této skutečnosti budou promítnuta řešení pohledávek soudní cestou, ale také bude zobrazen dopad pohledávek do daní a účetnictví. V závěru budou sepsány možné návrhy a doporučení na zlepšení stavu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je navrhnout a doporučit možná řízení pohledávek z obchodních vztahů ve vybrané společnosti zabývající se mezinárodní kamionovou dopravou z pohledu právního, daňového a účetního. Na základě analýzy nedobytných pohledávek ve vybrané firmě určit možné návrhy a doporučení ke zlepšení stávajícího stavu pohledávek.

Díličím cílem je vymezení jednotlivých hlavních pojmů týkající se nedobytných pohledávek, objasnění procesu řízení pohledávek a jeho účetních a daňových aspektů. Vše v souladu s teoretickými poznatky získanými z dostupných zdrojů vztahujících se k účetní a daňové problematice pohledávek.

Bakalářská práce je v zájmu dosažení cílů rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Část první obsahuje teoretické poznatky. Jsou zde vymezeny základní pojmy týkající se pohledávek, dále možná řešení nedobytných pohledávek soudní a mimosoudní cestou, ale také řešení nedobytných pohledávek z účetního a daňového hlediska. Tato část je zpracována metodou literární rešerše.

Část druhá je zaměřena na analýzu nedobytných pohledávek za poslední tři účetní období ve společnosti KRIST-MKD spol. s r. o. s využitím teoretických poznatků. Nejprve je představena společnost a její cíle. Dále se tato část zabývá vertikální a horizontální analýzou finanční a majetkové struktury společnosti, zachycením pohledávek v rozvaze. Následně je řešena analýza nedobytných pohledávek a rozbor konkrétních příkladů pohledávek po splatnosti.

V tomto případě je kladen důraz na právní, daňový a účetní dopad, odpis pohledávek a na vytvoření opravných položek k pohledávkám.

Na základě analýzy a řešení jednotlivých pohledávek po splatnosti jsou na konci praktické části zformulovány možné návrhy na zlepšení stávajícího stavu, popřípadě nějaká doporučení.

V tomto případě byla použita metoda - syntéza.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA POHLEDÁVKY

Pohledávky představují nároky podniku vůči jinému subjektu na úhradu peněz za dodávku zboží nebo poskytnutí služby. V rozvaze jsou pohledávky členěny na dlouhodobé a krátkodobé podle doby splatnosti. O pohledávce splatné do jednoho účetního období se účtuje jako o krátkodobé. Ostatní jsou vykazovány jako dlouhodobé pohledávky (Bokšová, 2013, s. 389).

Podniky pro zajištění zvyšování tržeb vynakládají nemalé prostředky. Z důvodu potřeby hotovosti ke svému životu, musí podnik tržby na hotovost přeměnit. To je důvod, proč každá tržba, která se stane zároveň pohledávkou, musí být řízena a inkasována. Aby mohl podnik pohledávky analyzovat a kontrolovat, musí mít základní proces efektivního řízení pohledávek a důkladnou evidenci. Řízení pohledávek se může rozdělit do dvou oblastí, a to prevence a vymáhání (Salek, 2005, s. 1).

Schönfeld (2011, s.12–13) uvádí, že pohledávku můžeme definovat třemi zjevnými a jedním těžko definovatelným parametrem:

1. Sumou, kterou je dlužník povinen zaplatit.
2. Časem, ve které má být dluh či postupné platby naplněny.
3. Zajištěním pohledávky, pokud by jej dlužník věřiteli nabídl, jeho výší, kvalitou, likvidností atd.

Výše uvedené parametry jsou tedy zjevné, známe je téměř vždy. Vyplývají ze smluvních podmínek úvěru nebo jiného aktu, který bývá spojen s pohledávkou. Dále máme jeden aspekt, který není zjevný, tedy čtvrtý a tím je:

4. Riziko, které se spojuje s pohledávkou. Riziko je tedy základním parametrem, u něhož je nejtěžší odhad, tudíž i rozhodující pro ocenění pohledávky.

Máme tři zásadní rizika:

1. Dlužník nemá peníze na zaplacení v době, která je sjednána na účetním dokladu.
2. Dlužník nezaplatí včas, ale nemá peníze ani na zaplacení, tudíž není naděje, že by nám dlužnou částku zaplatil. Přichází insolvence, následně konkurs, ale je možné i oddlužení.
3. Možnost, kdy zajištění ztrácí hodnotu nebo je méně výhodné, než jsme předpokládali. Poté nastávají předchozí dvě situace.

1.1 Vznik pohledávky

Podle zákona č. 89/2012 Sb., nového občanského zákoníku, který říká, že dlužníkovi vzniká závazek vůči věřiteli, který má právo na určité plnění tedy pohledávku a dlužník má povinnost toto právo naplnit splacením dluhu. Plnění by mělo odpovídat zájmu věřitele a musí mít majetkovou povahu, i když tento závazek není pouze majetkový. Tyto závazky vznikají jak ze smlouvy, z protiprávního činu, ale také z jiné první skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá (Česko, © 2014).

Smlouva musí obsahovat důležité prvky jako jsou dodací a platební podmínky. Změny ve smlouvě a jakékoliv dodatky se řeší písemným dodatkem se souhlasem obou stran. Ve smlouvě musí být obě strany správně označeny. Právnícká osoba musí uvést název firmy, pod kterým je zapsána ve veřejném rejstříku. Fyzická osoba uvede jméno a příjmení. U společnosti je také důležité uvést právní formu. Vhodné je, aby si věřitel ověřil, zda je druhá strana k danému aktu oprávněna. Ze smlouvy musí být také jasné, co je jejím předmětem (Švarc, 2009, s. 202-203; Česko, © 2014).

Pohledávka vzniká k určitému okamžiku realizace s předem smlouvenou dobou splatnosti, jde o moment, který nastal nebo teprve nastane. Podle vzniku můžeme pohledávky rozdělit do tří základních skupin:

- **Pohledávky z obchodního styku** – představují nejběžnější typ pohledávky, které vznikají vyhotovením platebního dokladu dodavatelem (tudíž ze strany věřitele) a zanikají splacením dlužné částky, uvedené na platebním dokladu, odběratelem ve prospěch účtu dodavatele.
- **Pohledávky z peněžních půjček a bankovních úvěrů**, ale také z finančních mezipodnikových půjček a výpomocí a z půjček mezi fyzickými osobami – je to skupina, která zahrnuje také pohledávky z dluhopisů. Jsou převážně v písemné smluvní podobě.
- **Pohledávky ostatní** – mohou být pohledávky z pracovně právních vztahů, sociálního a zdravotního pojištění aj. (Šantrůček a Štědra, 2012, s. 11).

1.2 Členění pohledávek

1.2.1 Dle schopnosti dlužníka splatit dluh

Dle Bařinové a Vozňákové (2007, s. 71) se pohledávky z pohledu splacení dluhu věřiteli dělí na:

- **běžné** – dlužník se nachází v situaci, kdy je schopen uhradit své závazky včas,
- **sporné** – dlužník nesouhlasí s konkrétní náležitostí pohledávky (částka, doba splatnosti, formální náležitosti aj.),
- **pochybné** – pohledávka je po splatnosti, tudíž byl dlužník vyzván k úhradě pomocí upomínek, soudního řízení, notářského zápisu apod., úplná či částečná úhrada pohledávky je možná a pravděpodobná,
- **nedobytné** – pohledávka se jeví jako nenávratná nebo je pouze částečně návratná a jen v malé hodnotě.

1.2.2 Pro účely účetního a daňového nakládání

Konkrétně ve společnosti s ručením omezeným, ale také v jakémkoliv jiném obchodním subjektu můžeme pohledávky rozdělit na:

- **Pohledávky vlastní** – vznikají zaúčtováním faktury vystavené nejčastěji do výnosů, jako tržby za zboží či služby. Tyto pohledávky jsou oceňovány jmenovitou hodnotou a v účetnictví mohou představovat několik možných položek jako např. účetní i zdaniitelný výnos (i v době, kdy nejsou zaplacený) nebo také účetní záporný náklad, který je součástí základu daně, ale také jiný výsledek hospodaření, kde se účtuje „výnosová“ pohledávka jako oprava významné chyby minulých let s tím, že byly splněny jiné podmínky v předchozích letech, aj.
- **Pohledávky cizí** – vznikají zaúčtováním pomocí smlouvy o postoupení pohledávek do aktiv postupníka. Při takovémto nabytí pohledávky se nejedná o výnos, ale zvyšujeme hodnotu aktiv. Pohledávka nabyta postoupením nám neříká nic o jejím způsobu vzniku a způsobu zaúčtování k datu vzniku. U prvního věřitele můžeme pouze zjistit, pro koho byla pohledávka pohledávkou vlastní (Pilařová, 2016, s. 74).

1.3 Oceňování pohledávek

Oceňování aktiv a závazků je v účetnictví přísně regulováno, proto se řídí zákonem 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou 500/2002 Sb., pro podnikatele a dále českými účetními standardy. Účetní jednotky oceňují pohledávky převážně k okamžiku jejich vzniku, tedy vzniku účetní operace, dále okamžikem sestavení účetní závěrky je rozvahový den (Pilatová a Richter, 2011, s. 46; Šteker a Otrusínová, 2016, s. 92).

1.3.1 Jmenovitá hodnota

Touto hodnotou se pohledávky oceňují při svém vzniku, převážně jde o pohledávky z obchodních vztahů (můžeme je také nazvat, jako pohledávky vlastní). Ve jmenovité hodnotě se pohledávky vykazují také k rozvahovému dni (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 72).

1.3.2 Pořizovací cena

Dle Pilátové a Richtera (2011, s. 46-47) se pořizovací cenou oceňují pohledávky nabyté za úplatu, postoupením, či vkladem. Součástí této ceny jsou přímé náklady, které přímo s pořízením souvisí. Přímými náklady mohou být náklady na znalecké ocenění, odměny právníkům a provize.

1.3.3 Reálná hodnota

Tuto hodnotu lze použít k okamžiku ocenění pohledávky k rozvahovému dni. Jedná se však pouze o pohledávky z obchodních vztahů (Česko, © 2015).

1.3.4 Historická cena

Historickou cenu je možné použít také k rozvahovému dni. Jde přímo o jmenovitou hodnu, kterou pohledávka získala při svém vzniku (Česko, © 2015).

1.3.5 Cizí měna

Pohledávky, které jsou vyjádřené v cizí měně musíme přecenit pomocí kurzů na české koruny. Důležité je, zda má účetní jednotka ve svých směrnících stanoveno, jaký kurz bude použit pro tyto účely. Pro přepočítání se používá kurz České národní banky (dále jen ČNB), který pro danou účetní jednotku platí. Máme kurzy pevné a denní kurzy.

Pevný kurz si stanoví účetní jednotka sama v návaznosti na kurz ČNB.

Denní kurz, je to kurz platný k danému dni a stanovuje ho ČNB.

Kurzy se liší ke dni uskutečnění účetního případu a poté ke dni rozvahovému. V návaznosti na změny kurzu vznikají kurzové rozdíly (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 72; Pilátová a Richter, 2011, s. 47).

1.4 Zánik pohledávky

Zánik závazkových vztahů je obecně definován v několika dílech občanského zákoníku. Existuje více druhů zániku těchto vztahů. Nejzákladnější a nejčastější formou je splnění peněžní formou – úhrada pohledávky buď úplná nebo částečná. Tato forma nezpůsobuje žádné problémy jak na straně dlužníka, tak věřitele. Dále pohledávky mohou zaniknout:

- a) Pohledávka zaniká a zároveň je nahrazena jinou pohledávkou. Pokud by se nejednalo o pohledávku o stejné výši, musela by se převyšující částka zaúčtovat do výnosů z hlediska účetnictví.
- b) Vzájemné započtení pohledávek – jedná se o tzv. splynutí práva a povinností v jedné osobě. Toto splynutí může nastat při fúzi společností, vkladů apod.
- c) Ostatní případy, kdy zaniká pohledávka a nebyla ani splněna ani započtena. Mluví se tedy o prominutí dluhu. Pohledávka zaniká bez získání či poskytnutí protihodnoty (Ryneš, 2017, s. 179–180; Faldyna, Hušek a Pohl, 2007, s. 119–127).

1.4.1 Zápočet pohledávek

Zápočet pohledávek představuje uzavření dohody o vzájemném vyrovnání pohledávek a závazků, které mají plnění stejného druhu. Při uzavírání dohody musíme zkontrolovat, zda pohledávky a závazky, které započítáváme, mají všechny náležitosti, které musí odpovídat požadavkům pro zápočet. Započíst můžeme pouze pohledávky způsobilé, které lze uplatnit před soudem, tedy i promlčené pohledávky. Je možné započíst jakékoliv pohledávky z obchodních závazkových vztahů, kromě těch, které jsou v zákoně uvedené jako nezapočitatelné. Nelze však započít proti splatné pohledávce pohledávku, u které splatnost ještě nenastala. Dle zákona je možné započíst pohledávky které lze uplatnit u soudu, tudíž i pohledávky promlčené. Promlčení musí nastat až po době, kdy se stanou pohledávky způsobilé k započtení (Česko, © 2014).

Banka je stranou, která vede podle smlouvy běžný účet nebo vkladový účet, tudíž zákon stanovuje ochranu subjektům, které mají u ní veden účet. Díky tomu může banka započíst vzájemné pohledávky a závazky jen pokud se na tom dohodnou strany, jinak by na základě ostatních podmínek mohla započíst cokoliv i bez jejich souhlasu (Švarc, 2009, s. 247).

1.5 Promlčení pohledávky a prekluze

1.5.1 Promlčení pohledávek

Promlčení pohledávek upravuje nový občanský zákoník. Předmětem promlčení jsou všechna majetková práva s výjimkou případů, které stanoví zákon. Jiná práva se promlčují, pokud tak stanoví zákon. Od okamžiku, kdy lze právo uplatnit u orgánu veřejné moci poprvé, říkáme, že začíná běžet promlčecí doba. Pokud se oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, nebo kdy se dozvědět měla a mohla, je tzv. uplatněno právo poprvé (Česko, © 2014).

Délka promlčecí doby podle nového občanského zákoníku je obecně tři roky. Je možné, že si strany mezi sebou dohodnou kratší nebo delší promlčecí lhůtu, ale počátek běhu je stále stejný. Nejkratší doba je jeden rok a nejdelší patnáct let. Konec této promlčecí doby je shodný s dnem počátku běhu promlčecí doby. Podmínkou je **nepřetržitost** běhu této doby. Obecně se uvádí, že pokud nebylo právo zapsáno do veřejného seznamu, je promlčeno za dobu deseti let ode dne, kdy mohlo být vykonáno poprvé (Česko, © 2014).

1.5.2 Prekluze

Oproti promlčení prekluzí závazek zaniká a není možné jej vykonat ani dobrovolně, protože již neexistuje. Pokud nebylo právo vykonáno ve stanovené lhůtě, zanikne závazek jen v případech stanovených zákonem. K zániku soud přihlíží, i když to dlužník nenamítá. Existenci prekluze zkoumá z moci úřední buď soudce nebo rozhodce (Faldyna, Hušek a Pohl, 2007, s. 183–184).

2 ŘÍZENÍ POHLEDÁVEK

Pohledávky představují druhou nejlikvidnější část podnikového majetku. Nejčastěji jsou z obchodního styku a váží na sebe peněžní prostředky. Představují tedy práva vůči jiným subjektům na příjem peněžních prostředků. U řízení pohledávek se především zaměřujeme na to, komu a zda poskytnout obchodní dodavatelský úvěr, minimalizování rizika při nesplacení pohledávek, na dodržení lhůty splatnosti, dále postupy při nedodržení této lhůty a také na výši pohledávek (Šiman a Petera, 2010, s. 126-127).

2.1 Hodnocení bonity odběratelů

2.1.1 Informace

Máme tzv. vnitřní a vnější zdroje získávání informací. Vnější se ještě dělí dále na kancelářské a kreditní informace. Zkrátka převažují základní informace: jakou má společnost právní formu, kontakty na ni, v jakém oboru obchoduje, ale také jak hospodaří, jak je schopna platit své závazky, v jakém čase je splácí. Prodávající může získat informace také od banky, u které je kupující veden, protože ty si své klienty prověřují celkem podrobně. Informace podávají také informační kanceláře, ale získáme je i z informačních katalogů, výpisem z obchodního nebo živnostenského rejstříku (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 13-15).

V rámci řízení pohledávek je dobré řešit bonitu odběratelů. Jde o zjišťování informací o zákaznících a jejich hodnocení podle toho jaký z nich má věřitel užitek, tedy rozdělení do skupin. Rozdělení například podle výše tržeb souvisejících s daným odběratelem, schopnosti hradit své závazky, stability, ziskovosti odběratelů atd. Provádí se analýza odběratelů. Firma zkoumá informace o odběrateli, musí zvážit, u kterého klienta použije zajišťovací prostředky a jaké, zda vůbec je použije apod. Další složkou tohoto procesu je určit kdo bude ve společnosti tuto práci vykonávat, a kolik informací bude potřeba k závěru z analýzy (Vozňáková, 2004, s. 41-42).

2.1.2 Rozdělení odběratelů do skupin podle bonity

Firma by se měla snažit analýzu odběratelů provést co nejsnadněji a s minimální potřebou nějakých odborných manažerských či rozhodovacích znalostí. Používá se bodovací metoda, ale je možné využití Paretovy analýzy. Drží se pravidla, že přibližně 20 % odběratelů přináší 80 % tržeb. Tato analýza se uspořádává podle určitých hledisek. Uspořádání může mít několik variant (Vozňáková, 2004, s. 42-43).

Příkladem pro použití bodovací metody může být následující tabulka č. 1

Tabulka 1 Rozvržení možných kritérií (Vozňáková, 2004, s. 44)

Charakteristika celková	Ukazatel	Váha uvnitř charakteristiky	Váha celková	Maximální bodové ohodnocení
Sledování odběratelů		100 %, z toho:	25 %	250 b.
	Objem tržeb, ziskovost odběratele	60 %		
	Platební disciplína	40 %		
Spolupráce		100 %, z toho:	25 %	250 b.
	Přístup k informacím – ochota poskytovat informace	50 %		
	Míra partnerství	50 %		
Management	Informovanost o managementu, ochota spolupracovat	100 %	25 %	250 b.
Charakteristika podniku	Postavení v odvětví	100 %	15 %	150 b.
Charakteristika odvětví	Postavení odvětví – vývoj, hlavní tendence, vlivy, státní zásahy, vnější faktory	100 %	10 %	100 b.
Celkem			100 %	1 000 b.

Vozňáková (2004, s. 45-46) uvádí dělení odběratelů do skupin podle získaného ohodnocení:

- Z - Zlatí odběratelé – přináší věřiteli nejvyšší zisky. Jedná se o zákazníky, kterých si firma velmi váží, mají vysokou hodnotu čistých příjmů a nízké náklady. Tyto zákazníky si budou dodavatelé hýčkat, tudíž zákazníci odradí od případné změny dodavatele. Firma se bude snažit zvyšovat odběr těmto zákazníkům.
- B – Bílí odběratelé – jsou to odběratelé, kteří by mohli přinášet vyšší zisky. Proto je dobré zajistit snížení nákladů v procesu řízení pohledávek nebo případné zvýšení tržeb.
- Č – Černí odběratelé – představují skupinu odběratelů, u kterých by měl být věřitel opatrnější. Zde se zjišťuje existence možného zvýšení tržeb či snížení nákladů, ale také prověření další spolupráce se zákazníky.

Zjišťování bonity odběratelů může pro podnik představovat další náklady, pokud není podnik schopen jejich analýzu provést z informací, které má k dispozici. Tyto náklady je důležité zachytit k jednotlivým objednávkám, ke kterým se vztahují. Pokud by firma prováděla analýzu každého odběratele zvláště, mohlo by dojít k velkému nárůstu nákladů (Vozňáková, 2004, s. 45-50).

2.2 Zajištění pohledávky

Zajišťovací prostředky mají preventivní funkci. Tyto prostředky mají působit výchovně na obchodního partnera, především by jej měly odradit od porušení smlouvy. Zajišťovací prostředky by měly být voleny podle vhodnosti, aby byly využity jeho funkce.

2.2.1 Smlouva

Smlouvu je možné doplnit o **rozhodčí doložku**, kterou lze snížit riziko nezaplacení. Tato doložka upravuje další postup v případě sporu. Také lze použít tzv. **doložku o výhradě vlastnictví**. Jedná se o vlastnické právo k danému zboží, které je předmětem závazku mezi oběma stranami. Kupující nabývá vlastnické právo, jakmile je mu zboží předáno. Je možné podle zákona, aby se strany písemně domluvily, kdy kupující nabude vlastnického práva (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 12-13).

2.2.2 Záloha

Nevyplývá z žádného právního předpisu, ale můžeme si ní zajistit splacení závazku, ať už úplně nebo alespoň z části. Závisí na dohodě mezi kupujícím a prodávajícím (Pilátová a Richter, 2011, s. 24).

V návaznosti na DPH, placení zálohy se považuje za uskutečnění zdanitelného plnění (Česko, © 2016).

2.2.3 Pojištění

Převážně se pojišťují pohledávky ze zahraničního obchodu. Lze pojistit i tuzemské pohledávky, ale je zde velká míra spoluúčasti. Mezi společnosti, které se zabývají tímto pojištěním můžeme zařadit MP CZECH & PARTNER, BIBBY financial services, ARFIN, Atradius aj. Zahraniční pohledávky se pojišťují převážně kvůli potížím, které mohou vyvolat politické události v zemi kupujícího, nemožností transferu úhrad do ČR v důsledku ekonomických potíží, vyhlášením platební neschopnosti apod. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 16-17).

2.2.4 Zástavní právo

Zástavní právo je obecně známo jako jeden ze zajišťovacích prostředků. Účastníky tohoto právního vztahu jsou zástavní věřitel a zástavní dlužník. Může se zde vyskytovat i třetí osoba, kterou by byl zástavce. Jedná se o osobu, která zastavila věc k zajištění dlužníkovy závazku. Zástavce může být totožný s osobou dlužníka, ale mohou být odlišné.

Zástavní právo vzniká na základě:

- písemné smlouvy,
- soudem schválené dědické smlouvy,
- ze zákona.

Smlouva musí obsahovat předmět zástavního práva a zajišťovanou pohledávku. Předmětem zástavy může být jak movitá, tak nemovitá věc, ale také cenný papír či pohledávka. Tyto věci se určují individuálně a musí jít o věc samostatnou. K zastavované věci musí mít zástavce vlastnické právo, tudíž to nemůže být jakákoliv jiná věc. Věc cizí může být zastavena pouze se svolením vlastníka.

Zástavní právo má plnit dvě funkce:

- zajišťovací – dlužníka vede ke splnění povinnosti dluh splatit,
- nahrazovací – pokud dlužník závazek nesplní, opravňuje věřitele uspokojit svou pohledávku z předmětu zástavy (Vozňáková, 2004, s. 70–71; Pilátová a Richter, 2011, s. 18–19).

2.2.5 Ručení

Ručení na rozdíl od zástavního práva neprobíhá mezi dlužníkem a věřitelem, ale mezi věřitelem a třetí osobou, kterou není dlužník. Ručením si zajistí věřitel uspokojení pohledávky v případě, že dlužník není schopen zaplatit svůj závazek. Ručitel může ručit za závazek v plné výši nebo jen částečně. Tento vztah vzniká na základě písemného prohlášení ručitele adresovaného věřiteli, že se zaváže za dlužníka zaplatit jeho závazek, v případě jeho neschopnosti jej zaplatit. Prohlášení musí obsahovat: věřitele, dlužníka, pohledávku a omezení, zda ručí za celou pohledávku nebo jen za část. Pokud toto omezení není uvedeno, ručí ručitel za celou výši pohledávky a neomezeně. Zaplacením závazku za dlužníka, vzniká ručiteli vůči dlužníkovi nová pohledávka, tudíž se dostává do postavení věřitele (Salachová, 2008, s. 76; Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 19-20).

2.2.6 Bankovní záruka

Jde o téměř stejnou situaci jako v předešlém případě. Zde se do postavení ručitele dostává banka. Banka se písemně zavazuje věřiteli zaplatit dlužnou částku za dlužníka, pokud on sám dluh nesplatí. Po zaplacení dluhu bankou věřiteli vzniká bance pohledávka vůči dlužníkovi, který jí musí dlužnou částku splatit. Pro věřitele je tento typ zajištění velmi kvalitní (Pilátová a Richter, 2011, s. 21).

2.2.7 Smluvní pokuta

Salachová (2008, s. 75-76) uvádí, že smluvní pokuta je jednou z právních úprav zajištění závazku. Nalezneme ji v novém občanském zákoníku (§ 2048 – § 2052). Podstatou smluvní pokuty je náhrada škody při porušení povinnosti, které si strany sjednaly. Smluvní pokuta musí být uhrazena v případě porušení sjednaných povinností bez ohledu na to, zda škoda vznikla, či ne. Vhodné je toto ujednání použít v případě solventních dlužníků. Není však možné očekávat, že smluvní pokuta bude mít větší vliv na splnění závazku. Musí být uzavřena písemně, i když smlouva o obchodu mezi stranami písemně není. Po zaplacení smluvní pokuty závazek nezaniká. Dlužník má stále povinnost uhradit celý závazek, tedy pohledávku věřiteli. Pokud však porušení povinnosti dlužník nezpůsobil, ale třetí osoba, není povinen tuto pokutu platit.

2.2.8 Postoupení pohledávek

Jde o dohodu mezi věřitelem (postupitelem) a třetí osobou (postupníkem). Na základě ní přechází na třetí osobu včetně pohledávky a jejího příslušenství také práva, která jsou s ní spjata. Postoupení pohledávky je také nazýváno jako cese. Ne vždy je možné pohledávku postoupit např. pokud zaniká nejpozději smrtí věřitele, obsah by byl změněn spolu s věřitelem. Není možné, aby byla postižena výkonem rozhodnutí. Postoupení pohledávky by bylo v rozporu s dohodou věřitele a dlužníka. Dohoda musí být písemná (Česko, © 2014).

Postoupení pohledávky má několik forem. Rozlišujeme, zda jde o postoupení před lhůtou splatnosti – factoring a forfaiting, nebo postoupení či prodej pohledávek po lhůtě splatnosti. Účelem postoupení pohledávky je díky ní zajistit splnění jiné pohledávky, nebo také zajistit hotové peněžní prostředky, pokud se postupovaná pohledávka značí jako dlouhodobá. U postoupení pohledávky za dlužníkem jinému věřiteli musí postupující subjekt počítat s úplatou, tedy skontem z hodnoty pohledávky. Skonto představuje odměnu za realizaci obchodu. Jedná se tedy o změnu věřitele. Změnu je možné provést bez svolení dlužníka. O této změně musí postupník dlužníka informovat. Smlouva o postoupení pohledávky musí být písemně a vzniká tedy mezi původním věřitelem a postupníkem, což je nový věřitel (Pilátová a Richter, 2011, s. 22).

3 ANALÝZA SPOLEČNOSTI A POHLEDÁVEK POMOCÍ NĚKTERÝCH UKAZATELŮ

Pomocí absolutních ukazatelů je možné analyzovat rozvahu společnosti a provést v časových řadách procentuální rozbor jednotlivých komponent. Pro zjištění majetkové a finanční struktury společnosti se vychází z rozvahy. Jedná se o tzv. postupy finanční analýzy (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 67-71).

3.1 Horizontální a vertikální analýza

Absolutními ukazateli, které se používají k analýze vývojových trendů v časových řadách slouží horizontální analýza a k procentuálnímu rozboru komponent vertikální analýza (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 67).

3.1.1 Horizontální analýza

Dle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013, s. 68) se jedná o porovnání změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Vypočítá se absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku.

$$\text{Absolutní změna} = \text{Ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1} \quad (1)$$

$$\% \text{ změna} = (\text{Absolutní změna} * 100) / \text{Ukazatel}_{t-1} \quad (2)$$

3.1.2 Vertikální analýza

Jde o procentuální rozbor. Vychází z vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně položené jako 100 %. Účetní jednotka si musí zvolit základnu, obvykle to při rozboru rozvahy touto základnou bývá výše aktiv, popřípadě pasiv. U výkazu zisku a ztráty by touto základnou byla velikost celkových výnosů nebo nákladů (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 68).

3.2 Ukazatele aktivity

Pomocí těchto ukazatelů může účetní jednotka řídit aktiva. Těchto ukazatelů je několik, např.: doba obratu pohledávek, doba obratu závazků, doba obratu zásob, obrat aktiv (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 103-105).

Doba obratu pohledávek se spočítá jako podíl průměrného stavu pohledávek a průměrných denních tržeb.

Doba obratu pohledávek= Průměrný stav pohledávek/Tržby * 360 (3)

Tato doba obratu společnosti vyjádří, jaká je délka období od okamžiku prodeje na obchodní úvěr, po které musí v průměru čekat, než obdrží peněžní prostředky od svých odběratelů. Hodnota tohoto ukazatele by se měla rovnat době splatnosti faktur.

Doba obratu závazků se vyjadřuje jako podíl krátkodobých závazků a průměrných denních tržeb.

Doba obratu závazků= Krátkodobé závazky/Tržby * 360 (4)

Oba ukazatele mají podniku zobrazit časový nesoulad od vzniku pohledávky do doby její úhrady. To stejné u závazků. Tudiž od doby vzniku závazku do doby jeho úhrady. Je vhodné, příznivé, aby byla doba obratu závazků větší než doba obratu pohledávek. Dodavatelské úvěry financují pohledávky i zásoby, což je pro podnik výhodné (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 105).

4 PRÁVNÍ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI MIMOSOUDNÍ CESTOU

V okamžiku, kdy jsou pohledávky po splatnosti, nastává situace, kdy se musí společnost rozhodnout, jak bude dále řešit získání peněz ze svých pohledávek, které jim kupující dluží. Existuje několik způsobů, pomocí kterých lze vymoci peníze mimosoudní cestou. Pro společnost je však nejjednodušší, peníze získat svými silami, aby měla co nejmenší náklady.

4.1 Uznání závazku

Jedná se o jednostranný právní úkon dlužníka vůči věřiteli. Musí se zaznamenat písemnou smlouvou. Uznání závazku upravuje nový občanský zákoník. Uznání představuje:

- placením úroků z dlužné částky,
- částečným splněním dluhu dlužníkem, které je možné považovat za uznání i zbytku závazku, pokud tak vyplývá z projevu dlužníka (Česko, © 2014).

Pokud je závazek dlužníka vůči věřiteli uznán, vzniká tak právní domněnka existence uznaného závazku. Podmínkou uznání závazku je jeho určitost. Uznáný závazek také musí být nezpochybnitelně identifikovaný. Další podmínkou je, aby v době uznání trval. Účinky trvání tohoto uznání nastávají i pokud byla pohledávka v době uznání promlčena. Nejedná se o konkludentní uznání závazku. Lze uznat pouze písemným prohlášením o uznání (Švarc, 2009, s. 230).

Uznání závazku ovlivňuje i ručitele, nemusíme ho však předem informovat nebo žádat o souhlas. Pokud je závazek uznán, nemůže společnost uplatnit promlčení pohledávky. Díky uznání alespoň části závazku se podle obchodního zákazníku automaticky prodlužuje promlčecí doba na další tři roky od tohoto uznání. Tato doba nesmí být delší než deset let od doby, kdy začala běžet poprvé. S uznáním závazku je tedy spojeno i promlčení pohledávek (Česko, © 2014).

4.2 Notářský zápis

Notářský zápis je jednou z forem, kdy se jedná o vyšší dlužnou částku a účetní jednotka nechce investovat do soudních poplatků, právního zajištění uznání dluhu dlužníkem. Pokud by nastala situace, že dlužník nezaplatí, může věřitel požádat o vedení exekuce proti dlužníkovi na základě toto zápisu bez další žaloby (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 45).

Dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů může účetní jednotka při použití této formy mimosoudního řešení nedobytných pohledávek uplatnit zákonné opravné položky v účetnictví (Česko, © 2013).

Notářský zápis je možné uzavřít i tehdy, pokud byla pohledávka již splatná a věřitel je ochotný dlužníkovi prodloužit lhůtu ke splacení. Existuje také notářský zápis s **doložkou** tzv. **přímé vykonatelnosti**. Doložka představuje pro věřitele právní jistotu a výhodné postavení v případě exekučního vymáhání dlužné částky (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 46).

4.3 Rozhodčí řízení

Jeden ze způsobů právního řešení sporů v obchodně právních vztazích. Věřitel a dlužník se dohodnou, že právo rozhodovat o sporech přenechají neutrální třetí straně. Tato strana později vydá po provedeném řízení závazné a vykonatelné rozhodnutí. Rozhodčí řízení nemůže být vedeno na spory v insolvenčním řízení, s výkonem rozhodnutí a pokud byl uzavřen podle občanského soudního řádu (dále jen OSŘ) smír (Švarc, 2009, s. 372).

Rozhodčí řízení vzniká na základě smlouvy, která řešení umožňuje. Může mít podobu **rozhodčí doložky**, která bývá součástí kupní smlouvy nebo smlouvy o dílo nebo **smlouvy o rozhodci**. Tuto smlouvu na rozdíl od rozhodčí doložky neuzavírají strany při vzniku vztahu mezi nimi, ale až při vzniku sporu mezi nimi (Švarc, 2009, s. 372-373).

Rozhodování sporů se řeší před stálými rozhodčími soudy nebo před rozhodci. V České republice stálými rozhodčími soudy jsou Rozhodčí soud Hospodářské komory ČR a Agrární komory ČR, Burzovní rozhodčí soud a Burzovní rozhodčí soud pro komoditní burzy. Možnost, před kým bude spor řešen, si rozhodnou věřitel a dlužník sami. Na základě toho rozdělujeme rozhodčí řízení **ad hoc** a **řízení institucionální** (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 51).

4.3.1 Rozhodčí řízení institucionální

Jde o řízení před stálými rozhodčími soudy. Stálý rozhodčí soud je tedy instituce, viz. výše. Toto řízení se více užívá ve sporech z mezinárodních obchodních smluv, které uzavírají čeští podnikatelé se zahraničními subjekty (Pospíšilová a Pospíšil, 2005, s. 316).

4.3.2 Rozhodčí řízení ad hoc

Řízení, které se týká majetkového sporu. Takové řešení sporu je velmi časté mezi českými podnikatelskými subjekty, ale je možné i mezi českým podnikatelem a zahraničním subjektem. U řízení ad hoc musí být dodrženo několik zásad např. Zásada nezávislosti rozhodce, zásada projednací, zásada neveřejnosti atd. (Pospíšilová a Pospíšil, 2005, s. 317).

Rozhodčí řízení je neveřejné. Počet rozhodců musí být lichý. Má procesní povahu a je jednoinstanční, což znamená, že jej není možné odvolat. Je však možné jej zrušit, pokud je postíženo závažnou procesní vadou. Výrok rozhodce má stejnou váhu jako rozsudek. Řízení může být ukončeno pravomocným rozhodčím nálezem, častěji kompromisí vyřešení sporu, ale také usnesením (Švarc, 2009, s. 374; Bařinová a Vozňáková, 2007, s.54).

Mezi alternativní řešení sporů můžeme zařadit rozhodčí řízení. Jde o řešení sporů mimosoudní cestou. Dalším z takových způsobů řešení sporů je mediační řízení (Švarc, 2009, s. 375).

4.4 Mediační řízení

Mediace je zprostředkovatelská činnost. Zajištění řešení sporu třetí osobou neboli mediátorem. Tato strana je neutrální osobou. Mediátor neposuzuje spor a nerozhoduje, ale snaží se posoudit situaci a najít pro obě strany vhodné řešení. Jde tedy o vysvětlení zúčastněným stranám přístup ke sporu a objasnit jim postoj mediátora, objasnit nedorozumění a zájmy obou stran. Mediační řízení respektuje zájmy obou stran, aniž by vydal mediátor rozhodnutí bez vůle jedné ze stran. Nevylučuje možnost odvolat se na soud (Švarc, 2009, s. 376-377).

5 PRÁVNÍ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI SOUDNÍ CESTOU

Bařinová a Vozňáková (2007, s. 56-65) uvádí několik způsobů řešení pohledávek po splatnosti soudní cestou. Mezi tyto způsoby patří soudní řízení, insolvenční řízení a exekuční řízení.

5.1 Soudní řízení

Soudní řízení představuje jednu z forem vymáhání pohledávek pomocí státního donucení. Osoba, která podává žalobu by měla být srozuměna se skutečností, u kterého soudu uplatní své právo. Věřitel zde vystupuje jako žalobce. Žalobce může při dožadování se svého práva pověřit právního zástupce, který má v tomto řízení kvalifikovanější znalosti a zkušenosti. Právním zástupcem může být jak advokát, tak notář. Odpůrcem je dlužník (Česko, © 2015).

Soudní řízení se zahajuje na návrh. Tento návrh je označován jako žaloba. Žádost na podání žaloby by měla obsahovat náležitosti, které stanovuje zákon. Žaloba je jeden z procesních úkonů účastníka v řízení. Jde o tzv. podání. Každé podání musí obsahovat náležitosti, stejně jako žaloba. Náležitosti nalezneme v OSŘ (Spirit, 2014, s. 134).

Žaloba by měla obsahovat obchodní firmu, místo podnikání, IČ dlužníka, ale také částku, která bude u soudu uplatněna. Dále se přikládají doklady a písemnosti jako je smlouva, včetně příloh a změn, přihlášky, objednávka či dodací list, kopie faktury, údaje o datu splatnosti, případně data částečných úhrad, upomínky a různé písemnosti o předcházejících řešeních s dlužníkem apod. (Česko, © 2015).

Po doručení žaloby soudu, se zahájí soudní řízení, které je vždy ukončeno některým, ze tří možností:

- Rozsudkem – soud zde rozhoduje na základě skutkového stavu věci. Je možné podání odvolání.
- Usnesením – soud rozhoduje o věcech týkajících se vedení řízení apod. Ne vždy je odvolání možné.
- Platebním rozkazem (Česko, © 2015).

5.1.1 Platební rozkaz

Platební rozkaz je podle OSŘ samostatnou formou rozhodnutí. Toto rozhodnutí vydává soud ve **zkráceném řízení**. Řízení je bez jednání, bez slyšení žalovaného, pouze vychází z tvrzení

žalobce. Odpůrce na základě tohoto rozhodnutí buď do 15 dnů zaplatí uplatňovanou peněžní částku nebo má možnost v této lhůtě podat odpor. Po uplynutí patnácti dnů od doručení nabývá platební rozkaz právní moci. Platební rozkaz musí být zaslán žalovanému do vlastních rukou, žádné jiné doručení není možné. Pokud není možné některému žalovanému doručit, pak soud usnesení v plném rozsahu zruší (Česko, © 2015).

Platební rozkaz musí splňovat určité podmínky. Mezi ně patří:

- a) v žalobě musí být uvedeno peněžité plnění, výše nesmí být omezena,
- b) žaloba musí obsahovat všechny náležitosti, které stanovil zákon,
- c) u žaloby musí být přílohy důkazů, které prokazují existenci nároku (Česko, © 2015).

Pro navrhovatele je u platebního rozkazu výhodou, že pohledávka nebude promlčena na dobu 10 let od nabytí právní moci. Dlužník sice musí pohledávku včetně příslušenství uhradit, ale není jisté, zda bude uhrazena. Věřitel může pohledávku dále vymáhat pomocí exekučního řízení (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 57).

5.2 Exekuční řízení

Exekuční řízení je také nazýváno jako výkon rozhodnutí. Jedná se o samostatné řízení. Dojde k němu, pokud povinnost stanovená rozhodnutím nebyla naplněna dobrovolně. Pro zahájení exekučního řízení se tedy předpokládá:

- nesplnění povinnosti uložené exekučním titulem dobrovolně,
- exekuční titul,
- návrh na zahájení řízení o exekuci (Švarc, 2009, s. 361).

Exekučního řízení se účastní **oprávněný** tedy věřitel a **povinný**, jímž je dlužník. Řízení je zahájeno dnem, kdy návrh na nařízení exekuce došel exekutorovi. Toto řízení nelze přerušit, pokud to nestanoví exekuční zákon nebo jiný zvláštní právní předpis. Není možné ani prominutí zmeškání lhůty a podání návrhu na obnovu exekučního řízení (Česko, © 2014).

Existuje několik způsobů provedení výkonu rozhodnutí. Dělí se na dvě skupiny, které se liší tím, zda má povinný povinnost zaplatit peněžitou částku, nebo zda má jinou povinnost, než peněžité plnění (Švarc, 2009, s. 362).

Výkon rozhodnutí, který ukládá zaplacení peněžité částky

Do této skupiny patří několik způsobů zaplacení peněžité částky. Velmi známým je výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy a jiných příjmů, avšak tento způsob se často používá u fyzických osob, dlužníků. Dalším způsobem je příkazání pohledávky, prodej movitých, nemovitých věcí nebo prodej podniku (Winterová a Macková, 2015, s. 72-144).

Výkon rozhodnutí, který ukládá jinou než peněžitou povinnost

Mezi výkon rozhodnutí jinou povinností můžeme zařadit vyklízení, odebrání věci, rozdělení společné věci ale také provedením prací a výkonů (Winterová a Macková, 2015, s. 149-158).

5.2.1 Exekuční titul

Exekuční titul je podklad na základě, kterého vznikne nařízení a provedení exekuce. V okamžiku, kdy povinný nesplní exekuční titul, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce (Radkova, 2009, s.133).

Exekučními tituly jsou:

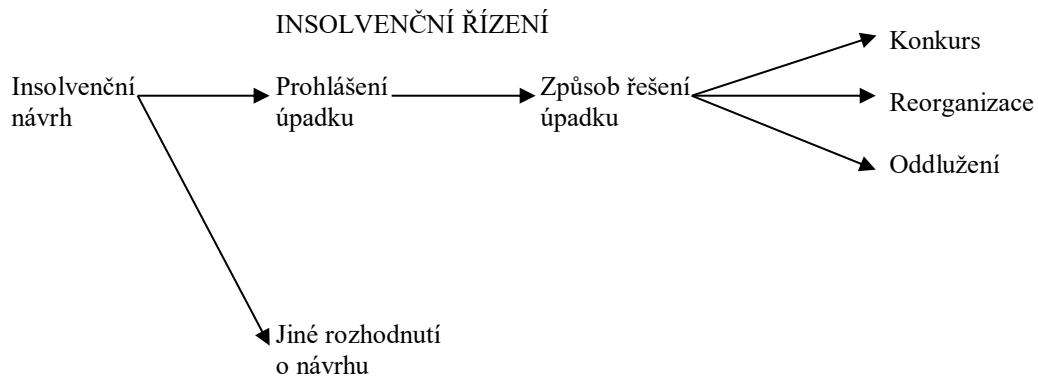
- vykonatelné rozhodnutí soudu, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek,
- vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení,
- vykonatelný rozhodčí nález,
- notářský zápis se svolením k vykonatelnosti nebo exekutorský zápis,
- vykonatelné rozhodnutí orgánu státní správy včetně platebních výměrů atd.,
- jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon (Česko, © 2014).

Mezi vykonatelné rozhodnutí soudu patří rozsudky, platební rozkazy a směnečné platební rozkazy. Proti rozsudku je možné se odvolat do 15 dnů. Proti platebnímu rozkazu a směnečnému platebnímu rozkazu se podává odpor také ve lhůtě 15 dnů. Pokud však dlužník nepodá odvolání ani odpor, rozhodnutí soudu se stává vykonatelným (Česko, © 2014; Česko © 2015).

5.3 Insolvenční řízení

Úpadekové řízení v České republice upravuje zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení neboli insolvenční zákon (Hásová a Moravec, 2013, s. 1).

Insolvenční řízení je soudní řízení, které probíhá před insolvenčním soudem. Předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení (Hásová a Moravec, 2013, s.9).

Obrázek 1 Průběh insolvenčního řízení (Hásová a Moravec, 2013, s. 4)

Úpadkem je myšlena platební neschopnost a předlužení. Platební neschopnost může být důvodem pro zahájení insolvenčního řízení u všech subjektů, jak fyzických, tak právnických osob, ale nemusí být podnikateli. Předlužení se týká pouze osob, které podnikají, tudíž fyzických i právnických osob. Pokud věřitel podává návrh úpadku v případě platební neschopnosti měli by být splněny tři podmínky. Dlužník musí mít víc než jednoho věřitele, vůči kterému má dluhy. Je zde výslovný zákaz částečného postoupení pohledávky. Aby k takovému postoupení nedocházelo, v zákoně je uvedeno, že dalším věřitelem není ten, na něhož byla pohledávka převedena v posledních šesti měsících před nebo po zahájení insolvenčního řízení. Poslední podmínkou je, že dlužník má závazky po splatnosti delší než 30 dnů (Hásová a Moravec, 2013, s. 6-7).

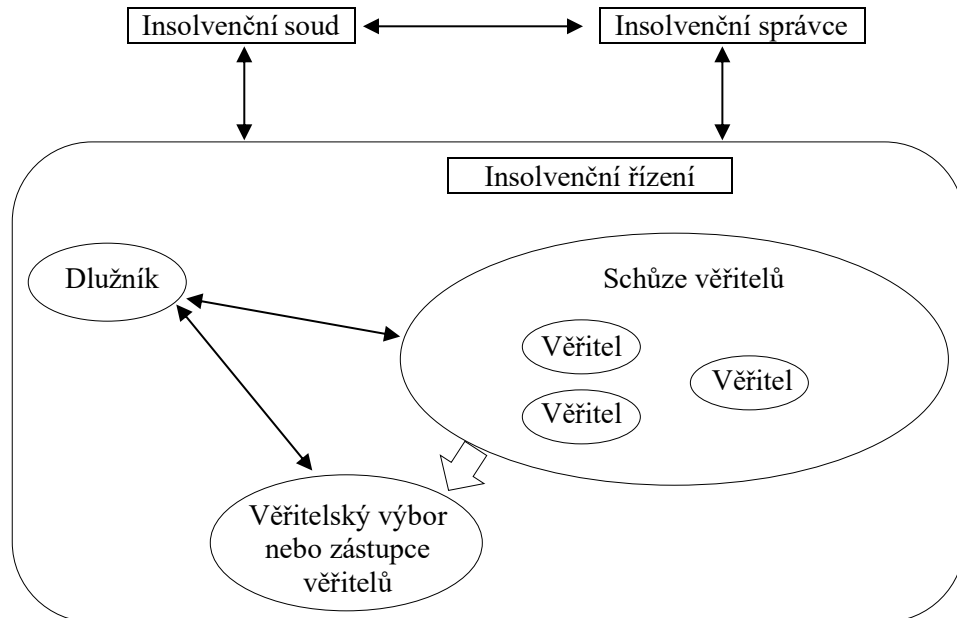
„Se zahájením insolvenčního řízení, které je zahájeno dnem dojití návrhu věcně příslušnému soudu a jež oznámí insolvenční soud vyhláškou zveřejněnou nejpozději do 2 hodin po dojití návrhu v insolvenčním rejstříku, spojuje zákon účinky, které mají zajistit dosažení účelu insolvenčního zákona“ (Švarc, 2009, s. 369).

Insolvenční rejstřík je veřejný rejstřík, který byl zřízen insolvenčním zákonem. Slouží k vedení databáze úpadců. Zveřejněním v tomto rejstříku začíná počítání lhůt. Lhůta pro přihlášení pohledávek, která je stanovena v rozhodnutí o úpadku nesmí být kratší než 30 dní a delší než 2 měsíce. Pokud dojde k přihlášení později, než jsou stanoveny lhůty, pohledávky nebudou v insolvenčním řízení uspokojeny (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 61-62).

Majetek, který je určen k uspokojování dlužnickových věřitelů je označován **majetkovou podstatou**. Majetkovou podstatou je soubor majetku, který tvoří souhrn věcí, práv a jiných

penězi ocenitelných hodnot. Majetek, který představuje majetkovou podstatu, je přesně vymezen v insolvenčním zákoně, ale také ten, který tam nepatří (Hásová a Moravec, 2013, s. 9).

Obrázek 2 Okruh účastníků insolvenčního řízení (Hásová a Moravec, 2013, s. 14)

5.3.1 Způsoby řešení úpadku

Maršíková (2015, s. 143-203) uvádí tyto způsoby řešení úpadku: konkurs, reorganizace a oddlužení.

5.3.1.1 Konkurs

Konkurs představuje způsob řešení úpadku, kdy dlužník přichází v důsledku prohlášení konkursu o právo nebo možnost disponovat s majetkem. Tento majetek tvoří majetkovou podstatu a je rozprodán insolvenčním správcem na úhradu závazků vůči věřitelům. Společnost, která je dlužníkem může také zaniknout, protože zpeněžený majetek nestačí na úhradu veškerých závazků vůči věřitelům. Se zánikem společnosti, tak zanikají neuspokojené pohledávky nebo jen části pohledávek a společnost je vymazána z veřejného rejstříku. Avšak věřitel se může domáhat o zaplacení dlužné částky po třetích osobách nebo spoludlužnících, ručitelích či zástavních dlužnících (Maršíková, 2015, s. 143).

Konkursem se však řeší pohledávky v úpadku, které není možné řešit reorganizací či oddlužením. Okamžik prohlášení konkursu, kdy přebírá práva a povinnosti související s majetkem dlužníka insolvenční správce, nastává zveřejněním rozhodnutí. Majetek může být zpeněžen

formou veřejné dražby, prodejem mimo dražbu, prodejem movitých věcí a nemovitostí příslušným okresním soudem podle OSŘ. Po zpeněžení majetku sepíše insolvenční správce konečnou správu pro soud, podávající komplexní přehled o výtěžku majetkové podstaty, nezpeněženém majetku a celkových nákladech. Soud vydá rozvrhové usnesení, ve kterém jsou částky, které mají být vyplaceny věřitelům. Pokud jsou všechny závazky naplněny, je konkurs zrušen, v jiném případě dochází k výše zmíněnému zániku společnosti či nárok na uspokojení pohledávek věřitelů pomocí třetích osob apod. (Švarc, 2009, s. 370).

5.3.1.2 Reorganizace

Na rozdíl od konkursu, u reorganizace se snaží insolvenční soud naleznout řešení bez toho, aniž by byl majetek podniku rozprodán nebo aniž by úplně podnik zanikl. Vychází se z tzv. **reorganizačního plánu**, ve kterém jsou ozdravná opatření, která vyřeší hrozící úpadek či úpadek, ve kterém se dlužník nachází. Při reorganizace podnik dlužníka zůstává normálně v chodu a pohledávky věřitelů jsou postupně uspokojovány (Švarc, 2009, s. 370).

Návrh na povolení reorganizace může podat jak dlužník, tak věřitel. Návrh je možné podat podle § 318 IZ nejpozději do 10 dnů před konáním schůze věřitelů. Ta byla svolána rozhodnutím insolvenčního soudu o úpadku, v případě, že návrh podává věřitel (Maršíková, 2015, s. 203).

5.3.1.3 Oddlužení

Oddlužení je možné u právnických osob, které nejsou podnikateli, ale také u fyzických osob, které nemají dluhy z podnikání. Dlužník tedy musí podat návrh na povolení oddlužení. Překážkou tohoto povolení by bylo, kdyby dlužník v posledních pěti letech byl v insolvenčním řízení nebo byl odsouzen pro trestný čin majetkové či hospodářské povahy, nebo by bylo vedeno konkursní řízení a řešen tedy úpadek dlužníka (Maršíková, 2015, s. 162-166).

Oddlužení lze provést dvěma způsoby, zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře. Ve splátkovém kalendáři se dlužník zaváže, že bude v následujících pěti letech splácet určitou částku ze svých příjmů věřitelům. Závazky nebo i část, které budou nesplaceny, zaniknou. Oddlužení je výhodné pro dlužníka díky tomu, že není zbaven všech svých příjmů a dluhy splácí ve splátkách. V době oddlužení nad dlužníkem provádí dohled insolvenční správce. Po splnění splátkového kalendáře dojde k ukončení řízení soudem a stanoví se odměna pro insolvenčního správce. Pokud by došlo k závažné situaci na straně dlužníka, může být oddlužení zrušeno a dlužník postoupí do konkursu (Švarc, 2009, s. 371).

6 DAŇOVÉ A ÚČETNÍ ŘEŠENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI

Existuje několik způsobů, jak se dají pohledávky po splatnosti řešit, některé z nich je možné promítnout do účetnictví a daní. Mezi ně řadíme postoupení pohledávek, zápočet pohledávek, tvorbu opravných položek, jak zákonných k pohledávkám v insolvenčním řízení, tak z pohledu titulu ručení za clo. Máme také zákonné opravné položky k „drobným“ pohledávkám, účetní opravné položky, promlčení pohledávek a odpis tuzemských pohledávek a odpis cizoměnových pohledávek (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 208-232).

6.1 Zákaz kompenzace

Dle Zákona 563/1991 Sb., o účetnictví (§ 7) musíme brát v úvahu zákaz kompenzace. Týká se jak závazků, tak pohledávek, kdy jednotlivé účetní položky nemůžeme vzájemně vyrovnat. Například: podnik A má pohledávku za podnikem B v hodnotě 400 tis. Kč a zároveň podnik B má pohledávku za podnikem A ve výši 250 tis. Kč. Výše pohledávek a závazků tedy činí 150 tis. Kč. V účetnictví není možné, aby si podniky vzájemně své pohledávky a závazky slučovaly. Vyskytují se i výjimky, např. pohledávky a závazky týkající se fyzických nebo právnických osob, jejichž doba splatnosti je kratší než 1 rok a jsou ve stejných měnách, nebo to mohou být doměrky a vratky daní (Šteker a Otrusinová, 2016, s. 92).

6.2 Opravné položky k pohledávkám

Na základě inventarizace se tvoří opravné položky k pohledávkám po lhůtě splatnosti. Vytváří se za účelem vyjádření rizika nezaplacení, snížením hodnoty pohledávky v účetní závěrce. Tvorba opravných položek se účtuje na vrub nákladového účtu z účtové skupiny 55 – Opisy a rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti a ve prospěch účtu v účtové skupině 39 - Opravné položky k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování. Zrušení opravných položek se provede obdobným způsobem, kdy na straně Dal je účet nákladový a na Má dáti účet zúčtovací ze skupiny 39 (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 222).

6.2.1 Účetní opravné položky k pohledávkám po lhůtě splatnosti

Tvorba těchto opravných položek je realizací zásady opatrnosti při vykazování aktiv a výsledků hospodaření, vyjadřuje možný pokles reálné hodnoty pohledávky. Opravná položka (OP) snižuje hodnotu pohledávky a upravuje tak hodnotu výsledku hospodaření u věřitele. Toto snížení vychází ze špatné situace dlužníka. Účetní jednotka (ÚJ) vykazuje tedy v bruttu

pohledávky ve jmenovité či pořizovací ceně, v korekci má výši opravné položky a v nettu je pohledávka snižena o OP (Ryneš, 2017, s. 185).

Výše OP není nijak zvláště upravena, nechává se na uvážení ÚJ. Nejvýše však do její hodnoty. OP podléhá inventarizaci. V praxi je několik způsobů, jak pohledávky třídit, ale nejčastějším je podle doby splatnosti. Např.:

- pohledávky 180 až 365 dnů po lhůtě splatnosti => 50 % OP k pohledávce,
- pohledávky více jak 365 dnů po lhůtě splatnosti => 100 % OP k pohledávce (Ryneš, 2017, s. 185-186).

Vždy je nutné rozlišovat tvorbu opravných položek účetních a opravných položek daňových. Účetní OP koriguje hodnotu aktiva, avšak daňový postup má přísné podmínky a hranice pro OP, které se zahrnují do základu daně (Ryneš, 2017, s. 186).

6.2.2 Zákonné opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení

Tyto OP se tvoří podle §8 zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Přestavují tedy náklad na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Tvořit je mohou poplatníci daně z příjmů, kteří vedou účetnictví až do výše rozvahové hodnoty nepromlčených pohledávek přihlášených u soudu od zahájení insolvenčního řízení do konce lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o úpadku nebo do konce lhůty podle insolvenčního zákona, pokud spojí soud s rozhodnutím o úpadku rozhodnutí o povolení oddlužení v období, za které se podává daňové přiznání, a v kterém byly přihlášeny. Pokud byla povolena reorganizace, postačí správné uvedení v seznamu svých dluhů (u dlužníka). Tyto OP je možné tvořit jen tehdy, pokud pohledávky byly zaúčtovány do výnosů a dosud jim nepřišly peníze, které by měly být zahrnuty do základu daně z příjmů, aby byly osvobozeny od daně z příjmů nebo nezahrnované do základu daně. OP se ruší po skončení insolvenčního řízení (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 223).

6.2.3 Zákonné opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31.12. 1994

Jen k těm pohledávkám, které v době vzniku byly účtovány do výnosů a příjem z nich nebyl zahrnut do základu daně z příjmů nebo osvobozen od daně z příjmů nebo nezahrnován do základu daně z příjmů. Není možné OP tvořit k pohledávkám z úvěrů, zápůjček, záloh, ale také k pohledávkám z titulu smluvních pokut a úroků z prodlení atd. OP není také možné

uplatnit u pohledávek, které jsou odepsané na vrub hospodářského výsledku (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 224).

6.2.3.1 Pohledávky vzniklé do 31.12. 2013

Tvoří se OP pokud od konce sjednané doby uběhlo více než 6 měsíců, do výše 20 % neuhrazené hodnoty. Maximální limit rozvahové hodnoty pohledávky je 200 000 Kč. Pohledávky, které tuto hodnotu překročí, není možné u nich OP tvořit. Dále se tvoří OP pokud od konce sjednané lhůty splatnosti uplynulo více než:

- 12 měsíců, do výše 33 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 18 měsíců, do výše 50 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 24 měsíců, do výše 66 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 30 měsíců, do výše 80 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 36 měsíců, do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 224).

6.2.3.2 Pohledávky vzniklé od 1.1. 2014

Lze tvořit OP k těmto pohledávkám, pokud od sjednané doby splatnosti pohledávky uplynulo více než:

- 18 měsíců, do výše 50 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 30 měsíců, do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 224).

Pohledávky nabyté postoupením, jejichž hodnota při vzniku byla vyšší než 200 000 Kč, se mohou tvořit OP pokud bylo zahájeno řízení rozhodčí, soudní či správní, a pokud se ho účastník řádně účastnil. U této pohledávky je možné po uplynutí doby splatnosti delší než 36 měsíců tvořit opravnou položku ve výši 100 % (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 225).

6.2.4 Zákonné opravné položky k „drobným“ pohledávkám

Jedná se o tvorbu k pohledávkám, jejichž hodnota nepřesáhla částku 30 000 Kč, splňuje podmínky, jako předchozí zákonné opravné položky a od konce sjednané doby splatnosti uplynulo více než 12 měsíců. Pak může účetní jednotka tvořit OP až do výše 100 %. Doporučuje se vést si v tomto případě analytiku pohledávek a opravných položek k těmto pohledávkám (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 225-226).

6.3 Odpis pohledávek

Jsou dva druhy odpisu pohledávek, a to daňový odpis a účetní odpis. Odpis se účtuje na stranu Má dáti nákladového účtu 54. skupiny – účet Odpis pohledávky a na straně Dal je skupina 31. – účet Pohledávek. Doporučuje se vedení analytiky u nákladového účtu z důvodu rozlišení daňového a účetního odpisu (Skálová, 2017, s. 83).

6.3.1 Jednorázový daňový odpis

Zákon o daních z příjmů považuje za výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů u poplatníků, kteří účtují v účetnictví rozvahovou hodnotu pohledávky. Rozvahovou hodnotou je myšlena jmenovitá hodnota pohledávky nebo pořizovací cena pohledávky nabyté postoupením, vkladem a při přeměně obchodní korporace nebo pohledávka, ke které nelze tvořit opravnou položku proto, že od její splatnosti uplynulo méně než 18 měsíců, a u pohledávek nabytých postoupením se jmenovitou hodnotou vyšší než 200 000 Kč, na kterou nebylo zahájeno rozhodčí, soudní nebo správní řízení, a to u pohledávky za dlužníkem:

- u kterého soud zrušil konkurs, protože nestačil majetek na uspokojení pohledávek věřitele z majetkové podstaty,
- který je v úpadku nebo mu hrozí úpadek v důsledku insolvenčního řízení,
- který zemřel a pohledávka nebyla uspokojena ani jeho dědici,
- u jehož majetku byla uplatněna veřejná dražba,
- jehož majetek je postižen exekucí, na základě exekučního řízení.

Odepsané pohledávky se zachytí na vrub nákladového účtu – Odpis pohledávky (Skálová, 2017, s. 83-84).

6.3.2 Účetní odpis pohledávky

Pohledávky se účtují na nákladový účet – Odpis pohledávky. O takovém odpisu bude účetní jednotka účtovat v případě, že se rozhodne upustit od vymáhání pohledávky. K takovému rozhodnutí dojde, pokud ÚJ zjistí, že by náklady na vymáhání převýšily vymáhanou částku nebo pokud by jí příslušný orgán sdělil, že dlužník má neznámý pobyt (Skálová, 2017, s. 84).

6.3.3 Odpis cizoměnových pohledávek

Zde je důležité, v jakém kurzu bude účetní jednotka odepisovat cizoměnovou pohledávku. Účetní jednotka bude v tomto případě sledovat, zda nedošlo ke kurzovému rozdílu. Okamžikem uskutečnění účetního případu je datum, kdy vedení společnosti rozhodlo o odpisu pohledávky. K tomuto datu musí ÚJ přepočítat hodnotu pohledávky z cizí měny a českou, dle vnitřní směrnice podniku. Jde tedy o odpis pohledávky v cizí měně, ne v české, proto vzniká kurzový rozdíl (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 232).

6.4 Promlčení pohledávky

Zde je závazná promlčecí doba. Promlčení pohledávek je důležité ve vztahu k zákonným opravným položkám k pohledávkám. Zákonné OP je možné tvořit pouze k nepromlčeným pohledávkám. Pokud existuje u pohledávky riziko promlčení, je lepší takovou pohledávku odepsat před uplynutím promlčecí lhůty (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 230).

6.5 Zápočet pohledávek

Jedna z forem úhrady pohledávek a závazků. Je možná pouze u plnění stejného druhu. Pohledávky, které je možné uplatnit před soudem, jsou způsobilé k započtení. K započtení nejsou vhodné pohledávky nejisté a neurčité. Započíst je možné i promlčenou pohledávku, pokud je to v době, kdy jsou pohledávky způsobilé k započtení. Na straně Má dáti bude účet Pohledávky a na Dal účet Dodavatelé. Pokud částky nejsou stejně vysoké, mají mezi sebou stále závazek nebo pohledávku, ale v menší hodnotě (Chalupa a Kadlec, 2016, s. 222).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI KRIST-MKD SPOL. S R. O.

Praktická část bakalářské práce se zabývá představením společnosti, ale také analýzou majtkové a finanční struktury, analýzou samotných pohledávek a řešením konkrétních pohledávek po splatnosti.

7.1 Charakteristika společnosti

Hlavním předmětem podnikání je silniční motorová doprava nákladní. Firma se věnuje od počátku jak mezinárodní nákladní dopravě, tak vnitrostátní kamionové dopravě. Specializuje se na přepravu zboží z České republiky do Itálie a zpět. Zboží dopravuje do všech částí Itálie, včetně Sicílie. Minulý rok firma oslavila 20 let své působnosti na trhu. Společnost má právní formu společnosti s ručením omezeným.

7.1.1 Charakteristika společnosti dle zápisu veřejném rejstříku

Datum zápisu:	27. května 1996
Obchodní firma:	KRIST-MKD spol. s r. o.
Sídlo:	Vlkoš 206, okres Hodonín, PSČ 696 41
Identifikační číslo:	652 77 040
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Předmět podnikání:	silniční motorová doprava nákladní silniční motorová doprava osobní hostinská činnost opravy motorových vozidel opravy karosérií zprostředkovatelská činnost v oblasti silniční nákladní dopravy obchodní živnost – koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
Statutární orgán:	
jednatel:	Jan Krist Den vzniku funkce: 27. května 1996
Společníci:	
Společník:	Jan Krist
Podíl:	Vklad: 1 500 000,- Kč Splaceno: 1 500 000,- Kč Obchodní podíl: 100 %
Základní kapitál:	1 500 000,- Kč

7.2 Majetková a finanční struktura společnosti

V tabulkách níže je provedena vertikální a horizontální analýza majetkové a finanční struktury za poslední tři účetní období.

Tabulka 2 Vývojové trendy položek majetkové struktury

v tis. Kč	2013		2014		2015	
DM	10 737	37,16 %	10 420	37,68 %	10 292	36,73 %
DNM	57	0,20 %	29	0,10 %	2	0,01 %
DHM	10 680	36,96 %	10 391	37,58 %	10 290	36,73 %
-Pozemky	904	3,13 %	904	3,27 %	904	3,23 %
-Stavby	7 116	24,63 %	6 842	24,74 %	6 567	23,44 %
-SMV	309	1,07 %	141	0,51 %	314	1,12 %
-Nedokončený DHM	2 351	8,14 %	2 504	9,06 %	2 505	8,94 %
OA	17 164	59,40 %	16 320	59,02 %	16 423	58,62 %
Zásoby	2 341	8,10 %	2 490	9,01 %	2 502	8,93 %
Krátkodobé pohledávky	14 157	48,99 %	13 565	49,06 %	12 452	44,44 %
KFM	666	2,30 %	265	0,96 %	1 469	5,24 %
-Peníze	60	0,21 %	58	0,21 %	117	0,42 %
-Bankovní účet	606	2,10 %	207	0,75 %	1 352	4,83 %
Časové rozlišení	996	3,45 %	911	3,29 %	1 303	4,65 %
AKTIVA CELKEM	28 897	100,00 %	27 651	100,00 %	28 018	100,00 %

[vlastní výpočty]

Z pohledu dlouhodobého majetku ve firmě za sledované období nedošlo k výraznému navýšení, či poklesu. Co se týče dlouhodobého nehmotného majetku, který zahrnuje software, ten se oproti předešlým letem v roce 2015 rapidně snížil, díky odpisům. Všechn dlouhodobý jak hmotný, tak nehmotný majetek je uveden v pořizovacích cenách, které zahrnují vedlejší pořizovací náklady. Při sestavování odpisového plánu společnost vycházela z předpokládaného opotřebení zařazovaného majetku odpovídajícího době příslušející skupině daňových odpisů. Účetní a daňové odpisy se nerovnejí. U daňových odpisů byla použita metoda zrychleného i rovnoměrného odepisování. Účetní jednotka má také dlouhodobý hmotný majetek, který nemá uveden v rozvaze. Jde o majetek užívaný formou leasingu:

- Pořizovací ceny v roce 2013 v Kč jsou 3 236 718,10 a v EUR 89 320,00. Po roce 2015 má firma zapláceno ve splátkách v Kč 802 548,- a v EUR 263 870,52. Zbývající splátky činí v Kč 401 274,- a v EUR 263 870,52.
- Během sledovaného období se výše pořizovacích cen u leasingu měnila, ale také výše splátek, tudíž i konečná výše, která zůstává k úhradě.

- Majetek pořízený touto formou, je po řádném odkupu účtován na účet samostatných movitých věcí 022 a odepisuje se: polovina hodnoty je odepsána v roce ukončení leasingu a druhá polovina v následujícím roce. Díky této formě odpisu a zařazení majetku pořízeného formou leasingu můžeme vidět v tabulce, že samostatné movité věci mění svou výši, ale nejedná se o významné částky.

Kromě dlouhodobého majetku pořízeného formou leasingu má společnost ještě drobný hmotný a nehmotný majetek, který nemá uveden v rozvaze. V roce 2013 činí 2 741 540,93 Kč, v roce 2014: 2 920 918,51 Kč a v roce 2015: 2 577 638,21 Kč.

Zásoby účtuje společnost s ručením omezeným způsobem B. V oblasti oběžných aktiv nedošlo k velkým změnám oproti předešlým letem pouze u pohledávek. Z roku 2013 na 2014 došlo ke změně pouze o necelých 0,5 % a v následujícím roce byl rozdíl nepatrně vyšší, a to o téměř 4 %. Na pohledávky se hojně tvoří zákonné opravné položky podle zákona o rezervách. Analýza pohledávek bude provedena v samostatné kapitole. Z tabulky č. 2 je také zřejmé, že oběžná aktiva tvoří více jak 50 % majetkové struktury.

U bankovního účtu můžeme v roce 2015 vidět nárůst o téměř 85 %. Jednou z položek, která navýšila částku běžného účtu, je úhrada faktury za prodej dlouhodobého majetku.

Tabulka 3 Vývojové trendy položek finanční struktury

v tis. Kč	2012	2013	2014	2015	12/13	13/14	14/15
Vlastní kapitál	2 615	3 099	2 853	4 724	15,62 %	-8,62 %	39,61 %
ZK	1 500	1 500	1 500	1 500	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Fondy ze zisku	349	349	349	349	0,00 %	0,00 %	0,00 %
VH minulých let	1 699	419	1 250	1 002	-305,49 %	66,48 %	-24,75 %
VH běžného období	-933	831	-246	1 873	212,27 %	437,80 %	113,13 %
Cizí zdroje	25 659	25 686	24 743	23 278	0,11 %	-3,81 %	-6,29 %
Krátkodobé závazky	19 507	19 083	18 590	12 380	-2,22 %	-2,65 %	-50,16 %
-Závazky z obch. vztahů	7 673	7 200	6 129	4 886	-6,57 %	-17,47 %	-25,44 %
-Závazky ze sociálního zabezpečení a ZP	856	2 006	3 006	2 078	57,33 %	33,27 %	-44,66 %
-Stát - daňové závazky a dotace	7 193	5 827	5 241	335	-23,44 %	-11,18 %	-1464,48 %
Bankovní úvěry a výpomoci	6 179	6 576	6 153	10 898	6,04 %	-6,87 %	43,54 %
Časové rozlišení	1 282	139	55	16	-822,30 %	-152,73 %	-243,75 %
PASIVA CELKEM	29 583	28 897	27 651	28 018	-2,37 %	-4,51 %	1,31 %

[vlastní výpočty]

U vlastního kapitálu účetní jednotka zaznamenala menší změny mezi sledovanými obdobími. Při dosažení zisku v jednotlivých obdobích, byl tento zisk převeden na účet nerozděleného zisku minulých let. Zisk používá ÚJ k případným úhradám ztrát. Výše základního kapitálu se během sledovaného období nemění, protože byl splacen společníkem v plné výši. Účetní jednotka časově rozlišuje krátkodobý majetek, jehož hodnota přesáhne částku 10 000 Kč a rozlišuje se časově na 24 měsíců poprvé v měsíci pořízení tohoto majetku. Tento krátkodobý majetek tedy ovlivňuje položky časového rozlišení.

Velkou část krátkodobých závazků tvoří závazky z obchodních vztahů. Tyto závazky vykazuje společnost z přijatých služeb, či nákupu zboží pro běžný chod podniku. Jedná se především o nákup nafty, která je velmi důležitá při provozování činnosti této společnosti. Další závazky jsou například z poskytnutí služeb jako jsou různé opravy, faktury za zboží a služby, například praní pracovních oděvů. V jednotlivých letech je viditelné, že závazky z obchodních vztahů jsou v poloviční výši oproti pohledávkám z obchodních vztahů. V roce 2015 jsou závazky z obchodních vztahů dokonce třikrát menší než pohledávky z těchto vztahů. Mezi jednotlivými sledovanými obdobími se výše závazků z obchodních vztahů výrazně neliší, až v roce 2015. Závazky jsou nižší ke konci účetního období z důvodu včasných úhrad. V roce 2015, kdy jsou závazky nejnižší jsou oproti roku 2012, až o 36 % menší. Součástí krátkodobých závazků jsou také závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, ale také daňové závazky a dotace. V tabulce č. 3 můžeme vidět, že závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění kolísají. Z přílohy můžeme zjistit, že tyto závazky má účetní jednotka především ke zdravotní pojišťovně. Z roku 2012 na rok 2013 vzrostly o více než 50 %, dále se pohybovaly téměř v podobné výši, ale díky úhradě velké části těchto závazků v roce 2015 klesly oproti předešlému roku o 44 %. Daňové nedoplatky tvoří také velkou část krátkodobých závazků, ale v roce 2015 můžeme vidět rapidní snížení, jelikož došlo k jejich úhradě. Oproti předešlému roku jsou tedy tyto závazky až 15krát menší.

Při pohledu na tabulku č. 3 můžeme vidět, že bankovní úvěry a výpomoci se za období 2012-2014 výrazně nezměnily, jejich výše je téměř konstantní. Až v roce 2015 se navýšily o necelých 44 %. Toto navýšení vzniklo díky poskytnutému novému úvěru. Úvěr byl poskytnut na běžné provozní účely. Od roku 2014 má účetní jednotka bankovní záruku ve výši 700 000 Kč. Tato záruka se v rozvaze projevila na bankovním účtu, avšak není viditelná, protože částka byla během roku použita na úhrady závazků.

8 ANALÝZA POHLEDÁVEK

Tato kapitola je zaměřena na zobrazení pohledávek v rozvaze. Následně jsou vypočteny některé ukazatele aktivity. Součástí této kapitoly je také analýza pohledávek po splatnosti.

8.1 Zachycení pohledávek v rozvaze

Tabulka 4 Zachycení pohledávek v rozvaze

v tis. Kč	Položka v rozvaze	Běžné období (r. 2015)			Minulé období	
		Brutto	Korekce	Netto	Netto 2014	Netto 2013
Aktiva celkem	1	40 119	12 101	28 018	27 651	28 897
Dlouhodobé pohledávky	39	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	48	16 742	4 290	12 452	13 565	14 157
-Pohledávky z obchodních vztahů	49	15 359	4 290	11 069	11 995	12 447
-Krátkodobé poskytnuté zálohy	55	259	0	259	306	230
Podíl pohledávek na celkových aktivech	-	-	-	44 %	49 %	49 %

[vlastní zpracování]

V tabulce č. 4 můžeme vidět, že pohledávky tvoří téměř polovinu aktiv hlavně v roce 2013 a v roce 2014. Mezi pohledávky patří také poskytnuté zálohy, avšak tato položka není v krátkodobých pohledávkách tak významná jako samotné pohledávky z obchodních vztahů. Mezi krátkodobé pohledávky společnost řadí ještě dohadné účty aktivní a jiné pohledávky. Tyto položky jsem do tabulky nezobrazovala, protože netvoří hlavní část krátkodobých pohledávek. Jejich výše se pohybuje v podobném rozmezí jako jsou krátkodobé poskytnuté zálohy. Z tabulky je také vidno, že společnost nemá v rozvaze zachyceny žádné dlouhodobé pohledávky. Firma tvoří opravné položky k pohledávkám. V tabulce jsem zaznamenala pouze výši opravných položek za rok 2015. Jejich výše je uvedena ve sloupci korekce. V roce 2014 tyto opravné položky účetní jednotka tvořila ve výši 4 499 tis. Kč a v roce 2013 4 954 tis. Kč. Jde o zákonné opravné položky k pohledávkám. Výše pohledávek se za poslední roky výrazně nezmenšila ani nevzrostla.

Tabulka 5 Výpočet vybraných ukazatelů aktivity

v tis. Kč	2012	2013	2014	2015
Tržby za prodej zboží	2 814	1 413	1 341	1 457
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	59 364	61 283	68 771	66 966
Pohledávky z obchodních vztahů	12 007	12 447	11 995	11 069
Závazky z obchodních vztahů	7 673	7 200	6 129	4 886
Doba obratu pohledávek z obch. vztahů (ve dnech)	69,52	71,47	61,59	58,24
Doba obratu závazků z obch. vztahů (ve dnech)	44,43	41,34	31,47	25,71

[vlastní zpracování]

Předchozí tabulka (Tab. 5) byla vytvořena za účelem zjištění některých ukazatelů aktivity. Konkrétně se jedná o dobu obratu pohledávek a dobu obratu závazků. Z tabulky je zřejmé, že pohledávky mají delší dobu obratu než závazky. Teorie říká, že doba obratu pohledávek by měla být kratší než doba obratu závazků, alespoň tak je to pro firmu výhodnější. Za rok 2015 se doba obratu závazků oproti předešlým letům zkrátila průměrně o 13 dnů. Konečný stav závazků k poslednímu dni v roce je vždy téměř dvakrát nižší než konečný stav pohledávek. Pozitivní pro firmu je, že nedluží tolika věřitelům, avšak z pohledu této firmy, jako věřitele, má mnoho dlužníků, díky kterým přichází o peněžní prostředky. Tyto peněžní prostředky používá k úhradě svých závazků, výplatě mezd či chodu podniku.

8.2 Pohledávky po splatnosti

Jak už bylo zmiňováno výše, pohledávky tvoří velkou část aktiv společnosti. Většina těchto pohledávek je po splatnosti, ať už několik let či měsíců. Pohledávky po splatnosti má firma tuzemské, ale i zahraniční.

Společnost nemá vytvořenou vlastní vnitropodnikovou směrnici. Při tvorbě opravných položek, jejich výše vychází z doby splatnosti pohledávek. Tvoří opravné položky ve výši 20 %, 33 %, 50 %, 66 %, 80 % a 100 % z výše pohledávky.

Pohledávka je po splatnosti:

- méně než 12 měsíců, tvorba OP do výše 20 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 12 měsíců, tvorba OP do výše 33 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 18 měsíců, tvorba OP do výše 50 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 24 měsíců, tvorba OP do výše 66 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
- 30 měsíců, tvorba OP do výše 80 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,

- 36 měsíců a více, tvorba OP do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.

Podle předchozí struktury se řeší opravné položky, které byly vytvořeny k pohledávkám vzniklých do 31. 12. 2013. Následně na pohledávky uskutečněné od 1. 1. 2014 tvoří účetní jednotka opravné položky podle modelu, kdy jsou pohledávky po splatnosti 18 měsíců opravnou položku ve výši 50 % z neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky. Dále pokud je pohledávka po splatnosti 36 měsíců, tvoří účetní jednotka opravnou položku ve výši 100 % z neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky. Pokud jsou opravné položky vytvořeny na pohledávky, za kterými nebylo zahájeno soudní řízení, jde o účetní opravné položky. V případě, že jsou pohledávky řešeny soudní cestou a jsou na tyto pohledávky vytvořeny opravné položky, jde o daňové opravné položky. Pohledávka je odepsána, pokud neexistují skutečnosti, že bude hrazena na základě soudních řízení.

Firma veškeré pohledávky po splatnosti ihned předává právníkovi a ten je řeší nejprve zasláním předžalobní upomínky, dále žalobou. V případě, že pohledávka stále nebyla uhrazena vydá soud na základě žaloby Elektronický platební rozkaz. Pokud ani po vydání platebního rozkazu závazek není dlužníkem zaplacen a tento platební rozkaz nabude právní moci, podá právník za svého klienta následně návrhem na exekuční řízení. Na základě tohoto návrhu je následně zahájeno exekuční řízení. Některé pohledávky jsou řešeny pomocí insolvenčního řízení. Toto řízení nastane v případě, pokud se podnik nebo fyzická osoba, která je dlužníkem dostane do insolvence. V případě pozitivního výsledku z exekučních a insolvenčních řízení jsou pohledávky uhrazeny plně nebo alespoň z části. Pokud se tak nestane, následuje účetní nebo daňové odepsání pohledávky.

I díky předchozím zkušenostem do roku 2016 nebyly nedobytné pohledávky žádným způsobem zajištěny. Od roku 2016 účetní jednotka zajišťuje pohledávky po splatnosti formou factoringu. Nezajišťují se všechny pohledávky, pouze ty, které mají vyšší fakturovanou částku. Jiným způsobem pohledávky zajištěny nejsou. Společnost vychází z faktu, že se platební morálka za poslední roky zlepšila, což je viditelné i ve sledovaných obdobích.

Sledovaná firma si nevede žádné soupisy svých zákazníků, ani je žádným způsobem neprověřuje. Vede pouze knihy vydaných faktur.

8.2.1 Vývoj pohledávek po splatnosti

Následující tabulky zachycují výši pohledávek, opravných položek, ale i výši odepsaných pohledávek za poslední tři období účetní jednotky.

Tabulka 6 Zobrazení výše pohledávek po splatnosti, OP, odpisů a úhrad za rok 2014

Rok 2014 (v Kč)	Výše pohledávek	Opravné položky			Odpis		Uhrazeno
		33 %	80 %	100 %	Daňový	Účetní	
Pohledávky:							
Tuzemské	1 312 831,54	-	6 248,80	466 366,20	340 215,00	335 456,66	99 992,48
Zahraniční	690 282,75	15 498,83	71 863,20	710 694,42	99 735,83	117 015,70	8 373,52

[vlastní zpracování]

Výše pohledávek zahrnuje nejen pohledávky po splatnosti za rok 2014, ale i pohledávky z předešlých let. Ne v každém roce účetní jednotka tvoří ke každé pohledávce opravnou položku, avšak některé pohledávky mají z předešlých let natvořeny opravné položky, někdy až do výše 100 %. Účetní jednotka při tvorbě opravných položek vychází vždy z celé hodnoty pohledávky. Tudíž pokud je pohledávka po splatnosti méně než 12 měsíců, tvoří opravnou položku ve výši 20 % z neuhrazené částky a další rok tuto opravnou položku zruší a natvoří novou opravnou položku v jiné výši. Tato výše se odvíjí od počtu měsíců po splatnosti. Společnost tvoří opravné položky tímto způsobem, jelikož je to pro ni snadnější.

Pohledávky, které byly odepsány nedaňově, jsou pohledávky, proti kterým nebylo vedeno soudní řízení, byl jim například zaslán platební rozkaz, ale pro nečinnost se společnost rozhodla tyto pohledávky odepsat. Někteří dlužníci se dostali do trestního stíhání a nejsou schopni své dluhy zaplatit. Jde především o pohledávky, ke kterým byly natvořeny opravné položky přímo ve výši 100 % z neuhrazené částky. Neznamená, že všechny pohledávky, které k sobě váží opravné položky ve výši 100 % z neuhrazené částky, jsou odepsány. Pohledávky, ke kterým se dále netvoří opravné položky, jelikož jsou již natvořeny v celé své výši, čekají na vypořádání dle soudního řízení.

Zhruba 50 % dlužníků je v insolvenčním řízení nebo byla podána přihláška na insolvenční řízení, alespoň za rok 2014. Insolvenční řízení jsou řešena pomocí konkursu. K ukončení konkursu došlo v mnoha případech z důvodu nedostatku majetku dlužníka. Tyto pohledávky byly odepsány daňově. Daňově odepsané pohledávky jsou také pohledávky, u kterých bylo zrušeno exekuční řízení.

V roce 2014 byl podán exekuční návrh, či exekuční příkaz u více než deseti pohledávek. Nově vzniklých pohledávek k roku 2014, které jsou po splatnosti, je zhruba 6 ze 135. Z tabulky lze také vyčíst, že většina pohledávek po splatnosti vzniká v cizí měně. Za rok 2014 bylo uhrazeno 8 pohledávek po splatnosti, což je minimum z toho, jaká je celková výše těchto pohledávek. Více jak polovinu pohledávek po splatnosti z tuzemských obchodů

účetní jednotka v tomto roce odepsala nebo byla část byla uhrazena. U zahraničních pohledávek, vedených v zahraniční měně, vznikají kurzové rozdíly. Díky přepočtům pohledávek ke každému roku platným kurzem se může během let výše pohledávky lišit, tudíž i výše opravných položek. Tento rozdíl je viditelný v případě tvorby stoprocentní výše opravné položky z neuhrazené částky. U obou druhů pohledávek je výše opravných položek udána pouze k roku 2014, ve kterém se tato výše tvořila. U pohledávek vzniklých a neuhrazených za rok 2014 si účetní jednotka prozatím netvořila opravné položky ani ve výši 20 % z neuhrazené částky.

Tabulka 7 Zobrazení výše pohledávek po splatnosti, OP a odpisů za rok 2015

Rok 2015 (v Kč)	Výše pohledávek	Opravné položky			Odpis	
		50 %	66 %	100 %	Daňový	Účetní
Tuzemské	611 996,04	7 562,50	-	405 267,04	96 445,00	8 160,00
Zahraníční	542 696,35	-	30 215,03	345 105,51	77 934,98	14 417,00

[vlastní zpracování]

V roce 2015 se celková výše pohledávek po splatnosti snížila o polovinu, díky snížení částky pohledávek po splatnosti z tuzemských obchodů. K tomuto snížení došlo na základě odpisu pohledávek, u kterých se společnost rozhodla, že je odepíše z důvodu neschopnosti jejich vymáhání. V tomto roce společnost nezaznamenala žádnou úhradu stávajících pohledávek oproti předešlému roku. Pohledávky, které společnost vykázala jako daňově odepsané, vycházely ze skutečnosti, že byla zrušena exekuční řízení proti těmto dlužníkům. Zrušení exekučního řízení vychází například z vyhlášení osobního bankrotu u fyzických osob, dlužníků. Tudíž zůstaly tyto pohledávky v nákladech. Opravné položky se zrušily a jejich výše přešla do odpisů. O daňové odpisy si může účetní jednotka snížit základ daně při ročním zúčtování.

Opět jsou v tabulce uvedeny pouze výše opravných položek, které byly vytvořeny ke sledovanému roku. Předchozí výše opravných položek byly rozpuštěny a nově vytvořeny nové výše opravných položek, dle data splatnosti. Pohledávky odepsané účetně vychází z faktu, že na ně nebylo vedeno soudní řízení. Některé pohledávky byly také přihlášeny k trestnímu stíhání, proto došlo k jejich účetnímu odpisu. Ne ke všem pohledávkám jsou vytvořeny opravné položky, jako na příklad k pohledávkám, které vznikly za rok 2015 a nebyly uhrazeny, ale jsou po splatnosti méně než deset měsíců. Těchto pohledávek je pouze devět. Celkový počet pohledávek po splatnosti k roku 2015 je 80. Oproti předešlému roku je to o 55 pohledávek méně. Z toho tuzemských pohledávek po splatnosti je 58 a zbytek jsou pohledávky v cizí měně přepočteny na českou.

Tabulka 8 Výše pohledávek po splatnosti, OP a odpisů za r. 2016

Rok 2016 (v Kč)	Výše pohledávek	Opravné položky		Daňový odpis
		80 %	100 %	
Pohledávky:				
Tuzemské	559 571,20	12 100,00	418 319,84	40 066,20
Zahraniční	249 766,50	-	388 562,58	-

[vlastní zpracování]

Tabulka naznačuje, že výše pohledávek se oproti předešlým rokům snížila. Došlo ke zlepšení platební morálky. Hlavním důvodem snížení výše pohledávek je fakt, že od roku 2016 si účetní jednotka zajišťuje některé pohledávky. Společnost za tento rok nevykazuje žádné účetní odpisy k pohledávkám, také daňové odpisy jsou o polovinu nižší proti roku 2015. V roce 2016 jsou téměř všechny pohledávky po splatnosti ze zahraničních obchodních vztahů řešeny insolvenčními, tedy ty, které jsou v cizí měně. Tyto pohledávky tvoří pouze 31 % z celkového počtu pohledávek po splatnosti. Celkový počet pohledávek po splatnosti k roku 2016 činí 65. Oproti předešlému roku je to opět o 15 pohledávek méně.

Ve všech třech sledovaných obdobích se nachází i pohledávky po splatnosti z předešlých let, mimo sledované období, které nejsou uhrazeny ani k roku 2016. Exekuční řízení vůči dlužníkům stále pokračují. Pokud by se částky pohledávek sečetly, jejich výše zanedbatelná není. Některé pohledávky byly daňově odepsány po 13 letech exekučního řízení, protože byla exekuce zastavena. K roku 2016 nemá zaznamenány pohledávky po splatnosti starší pěti let. Dřívější pohledávky byly částečně uhrazeny nebo byla větší část odepsána. V roce 2016 účetní jednotka nezaznamenala žádné úhrady pohledávek po splatnosti jako v předešlém období.

V tomto roce také vznikly nové pohledávky, které jsou po splatnosti, ale pouze 6-8 měsíců. Účetní jednotka k těmto pohledávkám netvořila opravné položky, stejně jako v předešlých sledovaných obdobích. Jsou to pohledávky po splatnosti z tuzemských obchodněprávních vztahů. U pohledávek, na které bylo v předešlých sledovaných obdobích podán exekuční návrh, v roce 2016 nastal počátek exekučního řízení. V několika případech došlo také k exekučnímu příkazu na movité věci.

9 ŘEŠENÍ KONKRÉTNÍCH PŘÍKLADŮ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI

9.1 Pohledávky po splatnosti za společností D

Společnost D a společnost s ručením omezeným KRIST-MKD mezi sebou měli obchodně-právní vztah, který vznikl na základě objednávek o poskytnutí několika služeb. Na základě předešlé domluvy během necelého půlroku, přesněji od 12. měsíce roku 2011 do 4. měsíce roku 2012, a dokladů prokazující jejich realizaci, kterými jsou mezinárodní nákladní listy fakturovala účetní jednotka během této doby 119 faktur. Jednalo se vždy o přepravu zboží z určeného místa firmou D na přesně určené místo vykládky společností D. Jelikož společnost KRIST-MKD poskytuje mezinárodní kamionovou dopravu, u které se specializuje především na trasu CZ-Itálie-CZ, poskytla služby převážně do zahraničí. Většina daňových dokladů byla fakturována v cizí měně, tedy euru. Všechny tyto daňové doklady se přepočety na českou měnu pomocí platného kurzu. Účetní jednotka používá platný kurz ČNB.

Tabulka níže zachycuje vyfakturované dodávky souhrnně za měsíce. Jelikož je těchto faktur za jednotlivé měsíce nespočet, zjednodušila jsem tabulku pouze na měsíce. Během každého měsíce bylo průměrně vystaveno 25 daňových dokladů za včas a řádně provedené služby.

Tabulka 9 Přehled vyfakturovaných částek za jednotlivé měsíce

Splatnost mm/rr	Pohledávky v EUR	Částka bez DPH v Kč	Částka včetně DPH v Kč
12/11	30 808,80	602 229,88	744 063,46
01/12	46 912,80	1 004 738,24	1 157 355,14
02/12	34 584,00	708 288,95	873 679,86
03/12	25 258,80	502 930,80	638 170,55
04/12	6 162,00	132 245,20	158 694,24
ost. pohledávky	0,00	6 720,00	8 064,00
CELKEM	143 726,40	2 957 153,07	3 580 027,25

[vlastní zpracování]

Tabulka 10 Přehled vzniklých nákladů při přepočtu měny

Pohledávky č.	Částka v EUR	Částka v Kč	Úroky	Celková pohledávka	Částka FV	Kurzový rozdíl	Prům. kurz
1 - 34	37 400,40	962 257,25	12 317,18	974 575,03	911 993,37	50 263,88	25,00
35 - 69	37 228,80	945 327,89	6 713,66	948 891,66	924 688,46	20 639,43	24,60
70 - 104	33 736,80	838 246,84	838,84	839 085,38	841 396,46	-3 149,62	24,30
105 - 119	15 732,00	391 569,48	0,00	391 569,48	398 216,64	-6 647,16	24,89
CELKEM	124 098,00	3 137 401,46	19 869,68	3 154 121,55	3 076 294,93	61 106,53	24,70

[interní informace]

V tabulce č. 10 je opět souhrn jednotlivých vyfakturovaných služeb. Jednotlivé faktury byly přepočteny platným kurzem ČNB k určitému dni. Na základě těchto přepočtů vznikají ke konci roku kurzové rozdíly. Většina z nich představuje pro sledovanou účetní jednotku náklad, minimum z nich při přepočtu představovala výnos. Zde jsou také úroky z prodlení. Tyto úroky jsou zákonnými, avšak účetní jednotka je počítá pouze v případě, kdy je možné, že budou uhrazeny. Úrok se počítá vždy ode dne následujícího po dni ukončení splatnosti. Procentuální výši úroku jsem bohužel nezjistila, jelikož jsou to pohledávky přepočtené kurzem.

Na společnost D byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení již 9. 1. 2012, k tomu to dni bylo také vydáno usnesení o zahájení insolvenčního řízení. Soud rozhodl o řešení insolvence v rámci konkursu na majetek tohoto dlužníka. Bohužel věřitelů, kterým společnost D dlužila bylo více, nežlo pouze o sledovanou účetní jednotku. Dne 1. 3. 2012 byl zjištěn úpadek dlužníka a z tohoto důvodu byl vyhlášen konkurs na jeho majetek. Následně bylo zjištěno, že majetek pro uspokojení věřitelů je nedostačující, a proto byl konkurs ukončen a s ním i insolvenční řízení.

Pohledávky, které byly přihlášeny do insolvenčního řízení byly ve výši 3 154 121,55 Kč a úroky z prodlení činily 19 869,68 Kč. Účetní jednotka neměla žádnou z pohledávek za společností D zajištěnou, proto jsou pohledávky na základě insolvenčního řízení nevykonatelné.

Dle přihlášky pohledávek do insolvence získala účetní jednotka pořadové číslo 47. Toto přihlášení zajišťovala právní společnost, která získala plnou moc při soudních řízeních od společnosti KRIST-MKD spol. s r. o. O celém postupu řízení byla účetní jednotka informována. Avšak podle výsledků řízení nebyla pohledávka ve výši 3 154 121,55 Kč a příslušenství uhrazena, tudíž byla účetní jednotka nucena všechny pohledávky odepsat.

Tabulka 11 Přehled výše OP a odpisů

výše pohledávek v EUR	Výše pohledávek dle FV v Kč	100 % výše OP k roku 2016	Výše účetních odpisů v Kč	Výše daňových odpisů v Kč
124 098,00	3 076 294,93	3 487 080,95	139 909,56	3 347 171,39
0,00	8 064,00	8 064,00	8 064,00	0,00

[vlastní zpracování]

Z tabulky č. 11 lze vyčíst souhrnná výše vyfakturovaných pohledávek. Tato výše se liší oproti výši pohledávky, která byla přihlášena do insolvence. Tento rozdíl vznikl při přepočtu pohledávek platnými kurzy. Na všechny faktury byly vytvořeny opravné položky ve výši 100 % z neuhrazené částky. Opravné položky byly natvořeny již v roce 2012, ale během následujících let se měnila jejich výše na základě přepočtu kurzem k aktuálnímu roku. Jednalo se o zákonné opravné položky natvořené dle § 8 Zákona o rezervách. Končená výše k roku 2016, kdy byly pohledávky odepsány, se výrazně liší oproti roku, ke kterému byly pohledávky vyfakturovány. Příznivou skutečností byly daňové odpisy. Tyto odpisy tvořily 96 % všech odpisů. Zbylé pohledávky byly odepsány účetně. Účetně odepsané pohledávky byly z důvodu, že některé pohledávky byly vyfakturovány později a nebyly tedy zapsány do přihlášky mezi pohledávky do insolvenčního řízení. Ve druhém řádku tabulky jsou zachyceny pohledávky, které vyfakturovala společnost pouze v české měně. Pohledávky v české měně byly pouze tři, zbylé v cizí měně, tedy euru.

Vznik tohoto obchodního styku mezi účetní jednotkou a společností D představovala velké ohrožení v podnikání v roce 2012, ale nakonec se společnost zregenerovala a funguje dál.

9.2 Pohledávky po splatnosti za společností S

V roce 2015 došlo mezi sledovanou společností a společností S k uzavření obchodněprávních vztahů. Účetní jednotka vychází z faktur – daňových dokladů, které zaslala klientovi na základě objednávek o přepravě nakládky z určeného místa na specifické místo určené společností S.

Tabulka 12 Přehled faktur po splatnosti za společností S

Číslo faktury	Datum vystavení	Datum splatnosti	Základ	DPH (21 %)	Cena s DPH
FO-000598/150100	2. 3. 2015	11. 5. 2015	41 800 Kč	8 778 Kč	50 578 Kč
FO-000792/150100	17. 3. 2015	26. 5. 2015	23 000 Kč	4 830 Kč	27 830 Kč
FO-000829/150100	23. 3. 2015	1. 6. 2015	28 000 Kč	5 880 Kč	33 880 Kč
FO-000830/150100	23. 3. 2015	1. 6. 2015	31 000 Kč	6 510 Kč	37 510 Kč
CELKEM	-	-	123 800 Kč	25 998 Kč	149 798 Kč

[vlastní zpracování]

Na základě neuhrazené dlužné částky 149 798 Kč předala účetní jednotka tyto pohledávky k řešení právní společnosti, která ji plně zastupovala v dalším řízení proti dlužníkovi na základě plné moci. Právník nejprve zaslal společnosti předžalobní upomínku.

1. Předžalobní upomínka

Předžalobní upomínka obsahovala výzvu k úhradě faktur, které jsou uvedeny v tabulce viz. výše. Dále upomínka zahrnovala popis služeb, které věřitel pro dlužníka uskutečnil. K datu zaslání této předžalobní upomínky byly pohledávky po splatnosti 70 dnů od data zdanitelného plnění. Dlužná společnost byla upozorňována na úhradu částky, která vznikla na základě fakturace-daňového dokladu. Na základě sdělení klienta, tedy sledované společnosti, právník oznámil, že musí zaplatit dlužnou částku, protože tak dosud neučinil.

Pokud dlužník do **15. 6. 2015** dlužné částky neuhradí, bude proti němu podána žaloba od tohoto termínu, díky čemuž mu vzniknou další náklady. Právník také upozorňoval na vzniklé náklady k datu zaslání předžalobní upomínky. Jednalo se o náklady, které navyšují dlužnou částku o náklady na právní zastoupení věřitele. Náklady, o které byla dlužná částka navýšena jsou **8 591 Kč vč. DPH**.

Po uplynutí uvedeného data byl podán návrh na vydání platebního rozkazu. Po získání právního titulu z klientovi strany došlo k podání návrhu na nařízení exekuce. Další náklady související s vymáháním dlužné částky byly připsány dlužníkovi.

Po odeslání předžalobní upomínky informovala právní kancelář svého klienta o jejím zaslání a zároveň se dotazovala, zda se dlužník s nimi domluvil na splátkovém kalendáři dlužné částky nebo zda byla dlužná částka již uhrazena. Pokud by tak dlužník neučinil následovalo by podání Návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu.

Do stanoveného data se dlužník nedomluvil na splátkovém kalendáři a dlužné částky uhrazeny nebyly, tudíž byl návrh podán.

2. Návrh na vydání platebního rozkazu

Návrh na vydání platebního rozkazu obsahoval strany účastníků, jak žalobce, tak žalovaného. Všechny údaje, podle kterých jsou společnosti vedeny ve veřejném rejstříku. Strana žalovaného neměla svého zástupce.

Předmětem – právem na zaplacení částky byly tedy pohledávky viz. tabulka výše, avšak ke každé pohledávce jsou zvláště za rok připočteny zákonné úroky z prodlení.

Pohledávka 1 je ve výši 50 578 Kč, k ní jsou připočteny úroky a náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 1 200 Kč. Úroky se počítají od data následujícího po datu 11. 5. 2015, kdy skončila splatnost. U pohledávky bylo uvedeno že žalovaný provedl pro žalobce přepravu, kterou neuhradil. Jedná se o nakládku ze dne 19. 2. 2015 a byla ukončena „vykládkou“ dne 23. 2. 2015. I přes písemnou výzvu k úhradě závazku ze dne 4. 6. 2015 žalovaný k datu podání platebního rozkazu nezaplatil žádný ze závazků. Minimální výše nákladů spojených s uplatněním každé pohledávky byla 1 200 Kč dle nařízení vlády, pokud jde o závazkový vztah mezi podnikateli o poskytnutí služby za úplatu. K pohledávkám 2, 3 a 4 byly připočteny náklady ve výši 1 200 Kč, v úhrnu 3 600 Kč.

Součástí návrhu na vydání platebního rozkazu byla také náhrada nákladů řízení. Soudní poplatek činil 5 992 Kč, odměna právnímu zástupci ve výši 21 300 Kč, dále paušální odměna ve výši 900 Kč. Náklady celkem činí 28 192 Kč bez DPH, s DPH celková výše nákladů 32 854 Kč.

3. Elektronický platební rozkaz

Všechny skutečnosti uvedené v Návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu musely být uvedeny v elektronickém platebním rozkazu, který byl následně vydán. Soud v tomto platebním rozkazu ukládá žalovanému, aby do 15 dnů ode dne doručení tohoto platebního rozkazu zaplatil žalobci, jak dlužnou částku závazku, tak úroky, které se počítají ode dne následujícího po dni skončení splatnosti pohledávky ve výši 8,05 % z dlužné částky u

každé pohledávky. Dále náklady spojené s uplatněním pohledávky v úhrnu 4 800 Kč za všechny pohledávky, ale také náhradu nákladů na řízení ve výši 32 854 Kč. Součástí platebního rozkazu byly také podklady jako jsou faktury, plná moc v zastoupení žalobce v řízeních, Osvědčení o registraci k DPH a další.

Žalovaný mohl místo úhrady, kterou měl provést do 15 dnů ode dne, kdy mu byl platební rozkaz dodán, podat **odpor**. Na základě podání odporu se musí žalovaný vyjádřit ve věci samé k žalobě, která mu byla doručena spolu s elektronickým platebním rozkazem. Ve vyjádření musí žalovaný uvést, zda nárok uplatněný v žalobě uznává či ne. Na základě toho by byl vydán soudem rozsudek pro uznání ve věci samé nebo musí žalovaný přednést důkazy k prokázání svého tvrzení, proč neuznává žalobu. Pokud je podán odpor včas, ale nejsou udány důvody písemně a ani nejsou sděleny soudu ve stanovené lhůtě opět dochází k rozhodnutí soudu rozsudkem pro uznání ve věci samé. Pokud bude odpor podán včas a odůvodněn, musí soud k projednání a rozhodnutí věci nařídí jednání. Musí však žalovaný do 15 dnů stejně jako při nepodání odporu zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení k rukám právního zástupce.

Právník musí svého klienta informovat o skutečnostech, které proběhly na základě plné moci, kterou mu dal. Ke dni 30. 6. 2015 jej informoval o Návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, dále žádal o úhradu soudního poplatku ve výši 5 992 Kč. O zaplacení poplatku musel klient informovat právníka. Tuto skutečnost společnost doložila výpisem z bankovního účtu.

Dne **15. 8. 2015** právník oznámil společnosti, že jejich pohledávky a náklady spojené s řízením společností S byly uhrazeny ve výši 149 798 Kč. Tuto skutečnost právník zjistil pomocí datové schránky.

Dalším krokem bylo částečné stažení žaloby, které bylo zasláno soudu. Částečné, protože žalobce neuhradil požadovaný kapitalizovaný úrok z prodlení, soudní poplatek, náklady spojené s uplatněním pohledávek a také náklady na právní zastoupení. Výše požadovaných úhrad ke dni 11. 9. 2015 jsou 3 607,90 Kč z kapitalizovaných úroků z prodlení, náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 4 800 Kč, ale také soudní poplatky a náhrady nákladů právního zastoupení, jelikož nebyly uhrazeny.

K těmto pohledávkám nebyly tvořeny žádné opravné položky, protože byly během roku, ve kterém vznikly, zaplacený.

9.3 Pohledávky po splatnosti za společností T

Na základě smluvených objednávek došlo mezi společnostmi KRIST-MKD spol. s r. o. a společností T k uzavření obchodněprávního vztahu ohledně přepravy. Společnost tuto službu vykonala včas a řádně, avšak společnost T za uskutečněné služby nezaplatila. Jedná se o čtyři faktury, kterým skončila splatnost, tudíž byly předány právníkovi a ten je nejprve řešil předžalobní upomínkou.

Tabulka 13 Přehled faktur po splatnosti za společností T

Číslo faktury	Datum vystavení	Datum splatnosti	Fakturovaná částka s DPH
FO-001680/15010	2. 6. 2015	1. 8. 2015	7 260 Kč
FO-001681/15010	2. 6. 2015	1. 8. 2015	9 559 Kč
FO-002352/15010	29. 7. 2015	27. 9. 2015	18 150 Kč
FO-002577/15010	17. 8. 2015	16. 10. 2015	18 150 Kč
CELKEM	-	-	53 119 Kč

[interní informace]

1. Předžalobní upomínka

Upomínka byla vydána ke dni 4. 11. 2015. Upomínka obsahuje ujednání o tom, že společnost tedy klient, kterého právník zastupuje, vykonal služby, které spočívaly v přepravě z požadovaného místa nakládky do specifikovaného místa vykládky, které určila společnost T. Na základě dohody klient fakturoval plnění za provedenou přepravu fakturou – daňovým dokladem, jejíž splatnost ke dni vydání upomínky byla 60 dní od data zdanitelného plnění. Na základě této upomínky je dlužník povinen fakturované částky uhradit, jelikož do dne vydání této upomínky, tak neučinil.

Pokud ke dni 13. 11. 2015 nebudou uhrazeny výše uvedené závazky, bude následně podána žaloba a vzniknou dlužníkovi další náklady.

Ke dni zaslání předžalobní upomínky vznikly dlužníkovi náklady ve výši nákladů na právní zastoupení klienta ve výši **3 945 Kč** včetně DPH. Pokud nedojde k úhradě k danému datu, následně bude na dlužníka podán Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu a dále návrh na nařízení exekuce.

Ke dni zaslání předžalobní upomínky byla o této skutečnosti informována společnost KRIST-MKD spol. s r. o. O měsíc později advokátní kancelář kontaktovala svého klienta žádala o zaplacení soudního poplatku ve výši 2 125 Kč a v příloze zaslala kopii Návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu.

2. Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu

Stejně jako u předešlého případu řešení pohledávek u společnosti S, obsahuje návrh oba účastníky, jak žalovaného, tak žalobce. Následně jsou uvedeny jednotlivé výše pohledávek a k nim připočteny zákonné úroky z prodlení ode dne následujícího po datu splatnosti. Tento úrok je ve výši 8,05 % z každé dlužné pohledávky. Dále se ke každé dlužné pohledávce připočítává výše minimálních nákladů spojených s uplatněním každé pohledávky ve výši 1 200 Kč z každé pohledávky. V úhrnu tyto náklady budou 4 800 Kč. Veškeré náklady spojené s řízením musí uhradit strana žalovaného.

Náhradou nákladů řízení je soudní poplatek ve výši 2 125 Kč, dále odměna právnímu zástupci 9 780 Kč, paušální odměny 900 Kč. Celkem tyto náklady řízení činí 12 805 Kč bez daně a s daní 15 048 Kč.

Veškeré náklady a dlužné závazky musí být uhrazeny do 15 dnů ode dne, kdy byl zaslán platební rozkaz straně žalovaného.

3. Elektronický platební rozkaz

Na základě Návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu byl vydán elektronický platební rozkaz. Obsahuje veškeré náležitosti uvedené v návrhu, avšak ještě dává žalovanému možnost do 15 dnů ode dne, kdy mu byl zaslán platební rozkaz, podat odpor. Odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu musí být do 30 dnů odůvodněn písemně v elektronické podobě nebo v listinné. Pokud tak žalovaný neučiní rozhodne soud na základě o věci samé rozsudkem pro uznání. Pokud se však žalovaný vyjádří, musí soud tyto skutečnosti prozkoumat a následně bude vydán rozsudek. Tento elektronický platební rozkaz byl vydán ke dni 18. 12. 2015.

4. Exekuční návrh

Jelikož žalovaný dlužné částky do pevně stanovené doby neuhradil, postupuje právník dále v řízení. Dalším krokem je exekuční návrh. Exekuční návrh vymezuje strany oprávněného a povinného, ale také exekutora, který je pověřen provedením exekuce.

Na základě Elektronického platebního rozkazu, který nabyl právní moci dne 23. 1. 2016 a je vykonatelný, byla povinnému uložena povinnost zaplatit oprávněnému. Tyto částky vychází z elektronického platebního rozkazu. Jde o výši fakturovaný pohledávek, dále ke každé po-

hledávce jsou připočteny úroky z prodlení ve výši 8,05 % ode dne následujícího po dni splatnosti. Další částkou, kterou má povinný zaplatit, jsou náklady spojené s uplatněním pohledávky a náklady řízení.

Do dne podání návrhu povinný nesplnil ani část povinnosti dle předmětného vykonatelného exekučního titulu. Dne 18. 2. 2016 byl povinný vyzván oprávněným prostřednictvím právníka k zaplacení dlužné částky, avšak povinný tak neučinil ani z části. Součástí tohoto exekučního návrh bylo také prohlášení oprávněného, že na pohledávky týkající se povinného nebylo zahájeno jiné exekuční řízení. Dále soud musel do 15ti dnů prověřit, zda byly splněny všechny předpoklady pro provedení exekuce. Na základě uvedených skutečností oprávněný navrhoval, aby soudní exekutor provedl exekuci dle výčtu pohledávek viz. výše.

5. Zahájení exekuce

Dne 18. 3. 2016 vydal soudní exekutor vyznění o zahájení exekuce na základě exekučního titulu – platebního rozkazu ze dne 18. 12. 2015. Elektronický platební rozkaz nabyt právní moci dne 23. 1. 2016 a je vykonatelný ve věci

oprávněného: KRIST-MKD spol. s r. o.

proti společnosti T
povinnému

k uspokojení pohledávky, která se ke dni 18. 3. 2016 skládá z pohledávky ve výši 53 119 Kč, dále úroků z prodlení ve výši 8,05 % ročně z každé pohledávky ode dne následujícího po dni splatnosti až do dne zaplacení. Předmětem uspokojení pohledávky jsou také náklady nalézacího řízení ve výši 19 848 Kč a náklady oprávněného v exekučním řízení a nákladů exekuce, které budou určeny exekutorem dodatečně v příkazu k úhradě exekuce.

Součástí vyznění je také poučení. Hlavní informaci zde představuje, že účastník je povinen námitku podjatosti exekutora uplatnit nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno vyznění o zahájení exekuce. Pokud o této skutečnosti nevědě, může námitku podat do 8 dnů ode dne, kdy se o ní dozvěděl. Námitky povinného k osobě exekutora nemají odkladný účinek. Možný návrh na odklad exekuce se podává u exekutora, který exekuci vede. Pokud by se exekutor k návrhu nevyjádřil do 7 dnů, postoupí se tento návrh společně s exekučním spisem k rozhodnutí exekučnímu soudu, který o něm rozhodne do 15 dnů nejpozději. Návrh na zastavení exekuce může povinný podat do 15 dnů ode dne, kdy se

dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Návrh se podává exekutoru, který exekuci vede. Další položkou poučení je, že náklady exekuce představují odměnu exekutorovi a ostatní náklady spojené s řízením. Tyto náklady hradí povinný.

6. Exekuční příkaz

Exekuční příkaz ze dne 5. 4. 2016 obsahuje strany oprávněného a povinného, výši pohledávek a nákladů spojených s řízením viz. výše plus předběžné náklady exekuce ve výši 22 978 Kč.

Soud rozhodl o provedení exekuce prodejem motorového vozidla ve vlastnictví povinného. Také povinnému zakazuje, aby s tímto vozidlem nakládal po doručení exekučního příkazu. Tento exekuční příkaz byl zaslán povinnému, oprávněnému a na příslušní Magistrát.

Dále soud rozhodl o provedení exekuce přikázáním pohledávky z účtu povinného vedeného u peněžního ústavu R. Soudní exekutor přikazuje peněžnímu ústavu, aby od okamžiku doručení tohoto exekučního příkazu, z účtu povinného, až do výše vymáhané pohledávky, nákladů jejího příslušenství, nákladů oprávněného, z nákladů exekuce nevyplácel peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládal. Soud povinnému také zakazuje jakkoli nakládat s pohledávkou z účtu peněžního ústavu podléhající exekuci, především ji vybrat. Povinnému i peněžnímu ústavu zakazuje soudní exekutor vybírat peněžní prostředky z účtu nebo tyto prostředky použít k platbám nebo s nimi jinak nakládat až do výše vymáhané pohledávky, jejího příslušenství, nákladů oprávněného a nákladů exekuce.

Po doručení vyrozumění soudního exekutora o tom, že doložka provedení exekuce byla zapsána do rejstříku zahájených exekucí a exekuční příkaz nabyl právní moci, přikazuje, aby odepsal z účtu povinného výši vymáhané pohledávky a jejího příslušenství, nákladů oprávněného a nákladů exekuce. Tyto částky mají být připsány na účet soudního exekutora z účtu povinného. Exekuční příkaz na provedení exekuce přikázáním pohledávky z účtu byla doručena povinnému, oprávněnému a příslušnému peněžnímu ústavu.

7. Přihláška pohledávky do insolvenčního řízení

Na základě skutečností se společnost na návrh jejího právního zástupce rozhodla podat přihlášku pohledávky do insolvenčního řízení. Na základě předešlých skutečností nebyla pohledávka k datu 29. 7. 2016 uhrazena ve výši 53 119 Kč a příslušenství, náklady exekuce a

náklady oprávněného. Přihlášku pohledávky podal právník po domluvě s klientem ke zmíněnému datu. Tato přihláška vycházela z faktu, že za společností T, již bylo zahájeno insolvenční řízení. Přihláška musela obsahovat všechny náležitosti týkající se dlužníka, věřitele a předešlých řízení.

Tabulka 14 Položky přihlášky do insolvenčního řízení

Poř. č.	Identifikace listiny/ práv. důvodu, z nichž pohledávka vyplývá	Výše jistiny	Výše příslušenství	Splatnost	Vykonatelnost
1	faktura č. FO-002577/150100	18 150,00 Kč	1 084,80 Kč	16. 10. 2015	23. 1. 2016
2	faktura č. FO-002352/150100	18 150,00 Kč	1 160,90 Kč	27. 9. 2015	23. 1. 2016
3	faktura č. FO-001681/150100	9 559,00 Kč	731,60 Kč	1. 8. 2015	23. 1. 2016
4	faktura č. FO-001680/150100	7 260,00 Kč	555,60 Kč	1. 8. 2015	23. 1. 2016
5	náklady spojené s uplatněním pohledávek (4 x 1 200 Kč)		4 800,00 Kč		23. 1. 2016
6	náklady řízení		15 048,00 Kč		
7	náklady exekuce		4 671,00 Kč		

[interní informace]

Celková výše jistiny tedy činí 53 119,00 Kč, ale celková výše přihlášených pohledávek 81 170,90 Kč.

Dlužníkův závazek díky jeho neplacení vzrostl o více než polovinu. Bohužel doposud pohledávky nebyly uhrazeny a insolvenční řízení nadále pokračuje. Tuto skutečnost jsem si ověřila i na webových stránkách justice.cz. Společnost T je na základě skutečností z řízení, ale i webových stránek v insolvenci. Insolvenční řízení je řešeno konkursem.

Účetní jednotka v roce 2016 tvořila na neuhrazené pohledávky opravné položky vždy ve výši 100 % z neuhrazené částky.

Tabulka 15 Přehled tvorby OP za společností T

v Kč číslo FV	pohledávka	splatnost	po splatnosti (měsíců)	rok	Opravná položka	Pozn.	OP
					100 %		
151680	7 260,00	1.8.2015	5	2015		insolvenční řízení	
			17	2016	7 260,00		§ 8
151681	9 559,00	1.8.2015	5	2015			
			17	2016	9 559,00		§ 8
152352	18 150,00	27.9.2015	3	2015			
			15	2016	18 150,00		§ 8
152577	18 150,00	16.10.2015	2	2015			
			14	2016	18 150,00		§ 8

[interní informace]

Jelikož účetní jednotka tvořila opravné položky podle § 8 Zákona o rezervách, berou se tyto opravné položky jako zákonné. Zákonné jsou také proto, jelikož pohledávky, na které jsou tyto OP tvořeny, jsou vůči dlužníkovi, který se dostal do insolvenčního řízení.

10 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ DOSAVADNÍHO STAVU

10.1 Návrh na kontrolu klientů a jejich hodnocení

Společnost své klienty, tedy odběratele, předem neprověřuje. Vhodné by bylo prověřit alespoň odběratele, se kterými uzavírá více obchodních smluv. Společnost by mohla vycházet z poznatků dostupných z internetových zdrojů jako jsou justice.cz nebo živnostenský rejstřík. Informace o klientech může účetní jednotka zjistit také pomocí informačních kanceláří, ty si však za službu účtují poplatky.

Velkou roli může hrát i odvětví, ve kterém společnost podniká, z této situace může účetní jednotka také mnoho zjistit, ale také z toho, jaké jsou objednávky zákazníka a požadavky na objednané služby.

Na základě těchto poznatků by si účetní jednotka mohla vytvořit pořadník klientů, se kterými je výhodné spolupracovat více a se kterými méně. Toto hodnocení by mohla provádět také po několika uskutečněných obchodech. Na základě hodnocení po uskutečněném obchodu zjistí účetní jednotka, jaká je platební disciplína odběratele a jaké tržby získá z obchodů uzavřených s jednotlivými odběrateli.

Náklady na toto prověření by účetní jednotce nevznikly, pokud by si informace o odběratelích zjišťovala z výše zmiňovaných internetových stránek. Tento způsob by stál účetní jednotku pouze čas některého z pracovníků a jediným výdajem by byl možný příplatek za tuto práci. Popřípadě nákladem by byla fakturovaná částka za poskytnutí služby od informační společnosti, která by odběratele prověřila.

10.2 Návrh na zajištění nedobytných pohledávek

Jelikož se firma na základě předchozích zkušeností začala zajišťovat proti nedobytným pohledávkám až od roku 2016, doporučila bych jí také jiné druhy zajištění i napříč zlepšení platební disciplíny za poslední roky.

Společnost zajišťuje některé pohledávky pomocí factoringu. Factoring ČSOB poskytuje společnosti tuto službu. V dnešní době je to výhodné zajištění nedobytných pohledávek, hlavně díky tomu, že pokud by se pohledávky staly nedobytnými, bude jim výše těchto pohledávek vyplacena pomocí pojištění, u kterého je společnost zajištěna. V dnešní době také existují společnosti, které nabízejí zajištění pohledávek přímo společností, které se věnují autodopravě.

Co se týče společnosti poskytující mezinárodní kamionovou dopravu, zaměřila bych se také na zajištění formou záloh, popřípadě bankovních záruk. Smluvní pokuta by byla také vhodným způsobem, jak získat dlužné peníze. Smluvní pokuta bude pro účetní jednotku představovat další výnos v podobě úroků z prodlení. Společnosti vznikají obdobným způsobem výnosy z úroků z prodlení, pokud je dlužníkovi zaslána předžalobní upomínka, či podán návrh na elektronický platební rozkaz.

Díky zálohám by společnost mohla získat alespoň částečnou úhradu pohledávek předem. Pokud by však záloha nebyla uhrazena, nevykonala by účetní jednotka požadované služby včas a řádně. Při soudním vymáhání vznikají účetní jednotce náklady z řízení, tudíž by mohla předejít těmto nákladům, pokud by se uchytil některých z navrhovaných způsobů zajištění pohledávek.

10.3 Možná řešení pohledávek po splatnosti

Na základě prostudovaných materiálů od společnosti a konkrétních příkladů jsem došla k závěru, že postup řešení pohledávek po splatnosti je správný. Některé společnosti, jsou v situaci, kdy pohledávky uhradí po zaslání předžalobní upomínky nebo návrhů na další řízení či po zaslání platebního rozkazu.

Společnost také rozlišuje zákonné opravné položky a odpisy daňové a účetní. U tvorby zákonných opravných položek a daňových odpisů je vhodné, aby účetní jednotka neustále kontrolovala aktuální legislativu.

Jedním z předpokladů úspěšného vymožení pohledávky od dlužníka je uznání závazku písemnou formou, od tohoto okamžiku rovněž začíná běžet desetiletá promlčecí lhůta. Také by si měla účetní jednotka pravidelně kontrolovat dlužníky, kteří jsou v insolvenčním řízení.

Za rok 2016 má účetní jednotka pohledávky po splatnosti, které jsou v částkách do 10 000 Kč nebo od 10 000 Kč do 30 000 Kč a vyšší než 30 000 Kč. U jednoho konkrétního dlužníka výše těchto zanedbatelných položek vytváří jednu, jejíž výše v úhrnu zanedbatelná není. Pokud by se tyto pohledávky nedostaly do exekučního řízení, mohly by být následně řešeny případným splátkovým kalendářem. V případě, že jde u jednoho odběratele o pohledávky v nižší částce, je možné, že klient má peníze na zaplacení. Splátkový kalendář by pro něj mohl být vhodným řešením, jelikož by nemusel dlužnou částku zaplatit najednou. V roce 2016 jsou všechny pohledávky v insolvenčním řízení či exekučním řízení a čekají na vypořádání. Dlužníci zapsáni v insolvenční řízení tudíž nemají na zaplacení a budou vypořádáni v rámci

tohoto řízení nebo budou pohledávky odepsány. Na základě těchto skutečností by měla účetní jednotka v přesných intervalech kontrolovat dlužníky v insolvenčním rejstříku.

Kromě řešení pohledávek po splatnosti soudní cestou, by společnost mohla řešit tyto pohledávky mimosoudní cestou. Platby od odběratelů by mohla účetní jednotka uspořádat např. pokud by upomínala odběratele v několika intervalech. Pokud je pohledávka po splatnosti:

- 15 dnů – telefonickou upomínkou,
- 25 dnů – písemnou upomínkou zaslanou prostřednictvím e-mailu či dopisu,
- 35 dnů – písemnou upomínkou zaslanou doporučeně prostřednictvím poštovních služeb,
- následnou situací by byla předžalobní upomínka, kterou účetní jednotka běžně zasílá.

V následujícím účetním období bych doporučila rozpustit opravné položky na pohledávky, u kterých není důvod pro tvorbu těchto opravných položek. Například z důvodu ukončení soudního řízení. Následně by byly pohledávky odepsány daňově. Díky těmto daňovým odpisům si může následně účetní jednotka snížit základ daně. Další indikací na zrušení těchto opravných položek by mohla být úhrada pohledávek po splatnosti, jelikož někteří dlužníci jsou v insolvenčním řízení a na základě nich by mohly být pohledávky uhrazeny nebo alespoň daňově odepsány, pokud by k úhradě nedošlo.

Počet nedobytných pohledávek je v posledním sledovaném účetním období výrazně nižší oproti prvnímu sledovanému účetnímu období. Platební disciplína se výrazně změnila k lepšímu. Stávající stav je lepší i na základě využití zajištění pomocí factoringu. Mimo výše zmíněná doporučení bych další nezaváděla, jelikož si firma vede dobře.

ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce bylo řešení nedobytných pohledávek z pohledu právního, daňového a účetního. Vycházelo se z řešení pohledávek u společnosti zabývající se mezinárodní kamionovou dopravou. Vybrala jsem si společnost KRIST-MKD spol. s r. o. na základě, toho že jsem s ní už dříve spolupracovala například při odborné praxi.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo navrhnout a doporučit možná řízení pohledávek z obchodních vztahů ve společnosti zabývající se mezinárodní kamionovou dopravou z pohledu právního, daňového a účetního. Na základě analýzy nedobytných pohledávek ve vybrané firmě určit možné návrhy a doporučení ke zlepšení stávajícího stavu pohledávek.

Teoretické poznatky byly následně aplikovány na praktickou část práce. S použitím dostupné odborné literatury a internetových zdrojů zabývajících se problematikou pohledávek byly charakterizovány pohledávky, popsány jednotlivé činnosti spadající do procesu řízení pohledávek a jejich účetní a daňové aspekty.

V praktické části bylo zjištěno, že do roku 2016 byla společnost nezajištěna jakýmkoliv způsobem proti těmto pohledávkám. Tato skutečnost se také projevila do chodu společnosti, nemalým způsobem. Důvod proč společnost začala od roku 2016 zajišťovat pohledávky, vznikl na základě nedobytnosti pohledávek za společností D. Díky této skutečnosti se společnost dostala do velké krize, avšak se vzchopila i po této skutečnosti a funguje nadále.

Po analýze pohledávek bylo zjištěno, že pohledávek po splatnosti během sledovaných období ubývalo, což je velmi příznivé. Následně po řešení konkrétních příkladů nedobytných pohledávek se dospělo k závěru, že společnost má postup při řešení těchto pohledávek správný, ale pro zlepšení situace bylo navrženo několik změn, které by firmě napomohly ještě zlepšit stávající stav.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOZŇÁKOVÁ. *Pohledávky: právně, daňově, účetně*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2007, 136 s. ISBN 978-80-247-1816-3.

BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*. Praha: Linde Praha, 2013, 512 s. ISBN 978-80-720-1-921-2.

FALDYNA, František, Jan HUŠEK a Tomáš POHL. *Zajištění a zánik obchodních závazků*. 2., rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007, 236 s. ISBN 978-80-7357-154-2.

HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC. *Insolvenční řízení*. V Praze: C.H. Beck, 2013, 280 s. ISBN 978-80-7400-459-9.

CHALUPA, Rostislav, Jiří KADLEC, Jana PILÁTOVÁ, et al. *Abeceda účetnictví pro podnikatele.*, 15., aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2017, 445 s. ISBN 978-807554-068-3.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 240 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 4. upravené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, 301 s. ISBN 978-80-7380-568-5.

PILAŘOVÁ, Ivana. *Účetní a daňové případy řešené v s.r.o.* 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 184 s. ISBN 978-80-7552-153-8.

PILÁTOVÁ, Jana a Jaroslav RICHTER. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi: praktická řešení a vzory, daňová a účetní problematika, vybraná související ustanovení*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011, 119 s. ISBN 978-80-7263-678-5.

POSPÍŠILOVÁ, Alena a Michal POSPÍŠIL. *Obchodní vztahy a spory*. Praha: Vysoká škola Aplikovaného Práva, 2005, 352 s. ISBN 80-867-7505-4.

RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky: praktická příručka pro soudy, soudní exekutory, finanční úřady, advokáty, daňové poradce, úřady a instituce vedoucí exekuce, dlužníky, věřitele a mnohé další: exekuce správců daní, soudů a soudních exekutorů: vzory, rejstřík, praktické postřehy*. Praha: Linde, 2009, 200 s. ISBN 978-80-7201-767-6.

RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k.*, 17., aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2017, 1151 s. ISBN 978-80-7554-061-4.

SALACHOVÁ, Bohumila. *Právo v podnikání*. Ostrava: Key Publishing, 2008, 124 s. ISBN 978-80-87071-81-6.

SALEK, John G. *Accounts receivable management best practices*. Hoboken, N.J.: John Wiley, c2005, 304 s. ISBN 978-0471716549.

SCHÖNFELD, Jaroslav. *Moderní pohled na oceňování pohledávek: problém aktiv zvláště v insolvenčním řízení*. V Praze: C.H. Beck, 2011, 169 s. ISBN 978-80-7400-302-8.

SKÁLOVÁ, Jana. *Podvojný účetnictví*, 23., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 192 s. ISBN 978-80-271-0423-9.

SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva*. 2. vyd., aktualiz. dle nového občanského zákoníku. Praha: Grada, 2014, 192 s. ISBN 978-80-247-5280-8.

ŠANTRŮČEK, Jaroslav a David ŠTĚDRA. *Pohledávky, jejich cese a hodnota*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Oeconomica, 2012, 168 s. ISBN 978-80-245-1920-3.

ŠIMAN, Josef a Petr PETERA. *Financování podnikatelských subjektů: teorie pro praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2010, 192 s. ISBN 978-80-7400-117-8.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016, 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4.

ŠVARC, Zbyněk. *Základy obchodního práva*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 433 s. ISBN 978-80-7380-144-1.

VOZŇÁKOVÁ, Iveta. *Efektivní řízení pohledávek*. Praha: Grada, 2004, 124 s. ISBN 80-247-0770-5.

WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. Praha: Leges, 2015, 352 s. ISBN 978-80-7502-077-2.

Internetové zdroje:

ČESKO, © 2013. Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. *Business center.cz* [online]. Praha: HAVIT, ©1998-2017 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/rezervy/>

ČESKO, © 2014. Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád. *Kurzy.cz* [online]. Praha: Kurzy.cz, ©2000-2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/120-2001-exekucni-rad/>

ČESKO, © 2014. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. *Kurzy.cz* [online]. Praha: Kurzy.cz, ©2000-2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/89-2012-obcansky-zakonik/>

ČESKO, © 2015. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. *Kurzy.cz* [online]. Praha: Kurzy.cz, ©2000-2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/563-1991-zakon-o-ucetnictvi/>

ČESKO, © 2015. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. *Kurzy.cz* [online]. Praha: Kurzy.cz, ©2000-2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/99-1963-obcansky-soudni-rad/>

ČESKO, © 2016. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. *Kurzy.cz* [online]. Praha: Kurzy.cz, ©2000-2017 [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/235-2004-zakon-o-dani-z-pridane-hodnoty-dph/>

Justice.cz [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, ©2008 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.justice.cz/Justice2/Uvod/Uvod.aspx>

Další zdroje:

Interní informace vybrané společnosti

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- aj. A jiné
- apod. A podobně
- b. Bod
- CZ Česká republika
- č. Číslo
- č. j. Číslo jednotky
- ČNB Česká národní banka
- ČR Česká republika
- ČSOB Československá obchodní banka
- DPH Daň z přidané hodnoty
- EPR Elektronický platební rozkaz
- EUR Euro
- FV Faktura vystavená
- IČ Identifikační číslo
- IZ Insolvenční zákon
- Kč Korun českých
- mm/rr Měsíc/rok
- např. Například
- OP Opravná položka
- OSŘ Obecní soudní řád
- poř. č. Pořadové číslo
- práv. Právní
- prům. Průměrný
- PSC Poštovní směrovací číslo
- r. Rok

s. Strana

Sb. Sbíрка

spol. s r. o. Společnost s ručením omezeným

tab. Tabulka

tzv. Tak zvaně

ÚJ Účetní jednotka

vč. Včetně

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Průběh insolvenčního řízení (Hásová a Moravec, 2013, s. 4).....32

Obrázek 2 Okruh účastníků insolvenčního řízení (Hásová a Moravec, 2013, s. 14)..33

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozvržení možných kritérií (Vozňáková, 2004, s. 44)	20
Tabulka 2 Vývojové trendy položek majtkové struktury	42
Tabulka 3 Vývojové trendy položek finanční struktury	43
Tabulka 4 Zachycení pohledávek v rozvaze	45
Tabulka 5 Výpočet vybraných ukazatelů aktivity	46
Tabulka 6 Zobrazení výše pohledávek po splatnosti, OP, odpisů a úhrad za rok 2014	48
Tabulka 7 Zobrazení výše pohledávek po splatnosti, OP a odpisů za rok 2015.....	49
Tabulka 8 Výše pohledávek po splatnosti, OP a odpisů za r. 2016	50
Tabulka 9 Přehled vyfakturovaných částek za jednotlivé měsíce	51
Tabulka 10 Přehled vzniklých nákladů při přepočtu měny	52
Tabulka 11 Přehled výše OP a odpisů	53
Tabulka 12 Přehled faktur po splatnosti za společností S.....	54
Tabulka 13 Přehled faktur po splatnosti za společností T	57
Tabulka 14 Položky přihlášky do insolvenčního řízení.....	61
Tabulka 15 Přehled tvorby OP za společností T.....	61